

Miljøgodkendelse

xx. maj 2024

Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg

Ejer: Susanne Haunstrup Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle

Husdyrbruglovens § 16a, stk. 2

Center for Plan og Miljø
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Miljøgodkendelse til svineproduktion på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg

Tybjerggaard Breeding A/S ansøger om en miljøgodkendelse til slagtesvin og/eller smågrise på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg med et samlet produktionsareal på 2.544 m². Ejendommen ejes af Susanne Haunstrup Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle og godkendelsen meddeles til ejer.

Der er ansøgt om ændringer i den eksisterende stald med et produktionsareal på 1.522 m² og etablering af en ny slagtesvinestald i direkte forlængelse af den eksisterende stald mod vest. Den nye slagtesvinestald får et bruttoareal på 1.614 m² og et produktionsareal på 1.228 m².

Der etableres gyllekøling i tre af staldene og den største af de to gyllebeholdere forsynes med fast overdækning (PVC-dug), for at nedbringe ammoniakpåvirkningen på et nærliggende naturområde.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed miljøgodkendelse til svineproduktionen på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg i henhold til § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugsloven:

- Ansøgningen om miljøgodkendelse og miljøkonsekvensrapport er sendt via www.husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 224.156, **version 2**),
- Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1)

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendommens adresse:	Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg
Matr.nr.:	3a Højbjerg By, Førsløv
CVR nr.:	34 60 38 20
CHR nr.:	76653
Ansøger:	Tybjerggaard Breeding A/S, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle
Ejer	Susanne Haunstrup Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle
Kontaktperson:	Kasper Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle Mail: kasper@tybjerggaard.dk Mobil: 40 41 91 88
Konsulent:	Max Jakobsen Miljørådgivning Mobil: 31 34 07 17, Mail: mjb@maxjakobsen.eu

Indledning

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold §§ 21-43 i bekendtgørelse nr. 300 af den 20.3.2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Vurderingen af anlægget fremgår af bilag 1, som sammen med ansøgningen og ansøgers miljøkonsekvensrapport danner baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at etablering af husdyrbruget på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Ansøgers ikke-tekniske resume

"Beskrivelse af det ansøgte projekt, placering og udformning

Der er en eksisterende svineproduktion bestående af søer, polte og smågrise med et produktionsareal på 1.522 m².

Drægtighedsstalden og løbestalden i den eksisterende stald ændres til slagtesvinestald og en del af farestalden ændres til smågrisestald. Den eksisterende smågrisestald fortsætter uændret.

Der opføres en ny slagtesvinestald i direkte forlængelse af sostaldene mod vest. Den nye slagtesvinestald får et bruttoareal på 1.614 m² og et produktionsareal på 1.228 m².

Efter udvidelsen vil der samlet set være et produktionsareal på 2.544 m², hvoraf de 702 m² er til smågrise i eksisterende stalde mens der er 614 m² til slagtesvin i eksisterende stalde og 1.228 m² til slagtesvin i ny stald.

Den største af de to gyllebeholdere forsynes med fast overdækning (PVC-dug).

På bilag 1.1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1. På bilag 2 er der en plantegning over staldene.

Lugt

Lugtgenafstanden til nærmeste nabo, nærmeste samlede bebyggelse og byzone bliver overholdt.

Transporter

Det vurderes, at generne for nabobeboelser som følge af transport til og fra virksomheden vil være begrænsede, da ejendommens til- og frakørselsforhold ligger hensigtsmæssigt i forhold til omboende.

Ammoniakemission og påvirkning af natur

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 3,3 km nord for ejendommen. Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra staldanlægget.

Den planlagte ændring af husdyrproduktionen vil ikke medføre væsentlige tilstandsændringer af de pågældende naturtyper.

Klimapåvirkninger og sårbarhed herfor

Det vurderes ikke at projektet vil have en væsentlig påvirkning på klimaet. Landbrugets udledning af drivhusgasser bliver håndteret nationalt og det konkrete husdyrbrug vil ikke i sig selv have en negativ effekt på de globale klimaændringer.

Det vurderes ikke, at det konkrete projekt er sårbart overfor de klimaændringer, der forventes at være i projektets levetid, som forventes at være ca. 30 år. Driftsbygningerne ligger ikke sårbart i forhold til de forventelige klimaændringer.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og transport af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som uvæsentlige. Der forventes ikke at være væsentlige gener fra støv, støj og fluer.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknologi)

Projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT.

Der er desuden anvendt BAT i forhold til management, foder, vand og energi.

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte, da der dels er tale om en ændret udnyttelse af de eksisterende stalde og opførsel af en ny stald i direkte forlængelse af de eksisterende stalde.

Den bedste placering af den nye stald er i direkte forlængelse af det eksisterende staldanlæg.

0-alternativ (referencescenario)

Beskrivelsen af et referencescenario og den sandsynlige udvikling heraf, hvis projektet ikke gennemføres, er det grundlag, hvorpå væsentligheden af projektets indvirkninger på miljøet vurderes. Hermed etableres en baseline for vurderingen af projektet. Baseline er en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg som består af de komponenter, der er beskrevet i IT-ansøgningsskema nr. 224.156 i afsnittet "nudriften".

I kapitel 5 i miljøkonsekvensrapporten er væsentligheden af projektets indvirkninger på omgivelserne vurderet i forhold til baseline.

Hvis det ansøgte projekt gennemføres, vil der kunne produceres flere smågrise og slagtesvin med en mindre miljøbelastning pr. stk. Det skyldes, at der etableres miljøvenlige staldsystemer og miljøteknologier. Miljøstatus i forhold til støj, støv, lys, landskab og transport vil praktisk taget være uændret i forhold til baseline. Miljøstatus i forhold til lugt og ammoniak vil være en forøgelse af disse emissioner, men det er vurderet i kapitel 5 (afsnit 5.3.1 og 5.5), at ændringerne i forhold til baseline ikke er væsentlige.

Det vil være muligt at opnå effektiviseringer, der betyder, at der vil være tale om en reduceret miljøbelastning pr. produceret smågris/slagtesvin, hvis det ansøgte gennemføres. Disse effektiviseringer kan bestå af en bedre sammensætning af antal smågrise og slagtesvin eller et ændret vægtinterval alt efter, hvad der efterspørges på slagteriet.

Desuden implementeres miljøteknologier, der nedbringer såvel ammoniakemissioner som klimagasser pr. produceret enhed. Det drejer sig om følgende teknologier:

- Gyllekøling i slagtesvinestaldene
- Fast overdækning på den største gyllebeholder
- Staldsystem med 50-75 % fast gulv i slagtesvinestierne"

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Miljøgodkendelsen gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for vores vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til de ansøgte dyretyper, stald- og opbevaringsanlæg. Miljøgodkendelsen fritager ikke ansøger fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Naturbeskyttelsesloven, Byggeloven, Vandforsyningsloven og Vandløbsloven.

Ved meddelelse af denne miljøgodkendelse ophæver vi miljøgodkendelsen af den 16.juli 2015 meddelt til dyreholdet på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg, CVR. 31461111

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – nr. 300 af den 20.3.2024 Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Generelle vilkår

1. Husdyrproduktionen skal etableres i henhold til nedenstående skema:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal
1	Smågrise*	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	242 m ²
2	Smågrise*	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	460 m ²
4	Flexgruppe: Smågrise og Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	246 m ²
5	Flexgruppe: Smågrise og Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	368 m ²
6	Flexgruppe: Smågrise og Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.228 m ²
I alt			2.544 m²

Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv

2. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
3. Inden den nye stald tages i brug skal der sendes et drænkort for placering af dræn omkring det samlede staldanlæg.

Vilkår for gyllekølingsanlægget

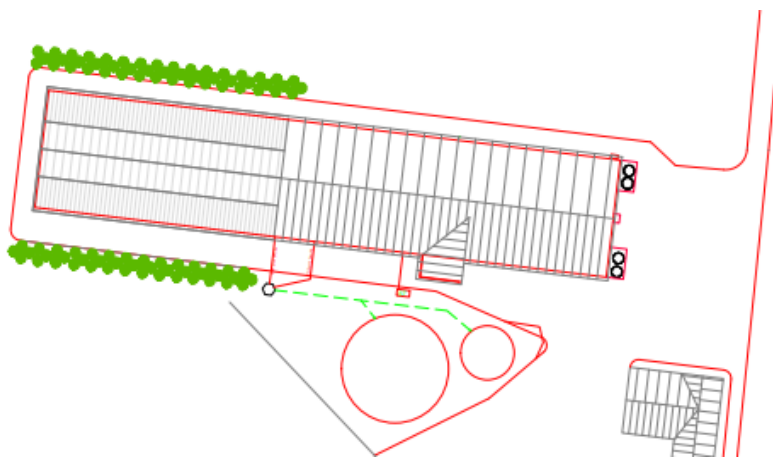
4. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

5. Gyllekanalerne i stald 4, 5 og 6 i alt 920 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
6. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 19,41 W/m².
7. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
8. Den årlige driftstid skal være mindst 2863 timer.
9. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
10. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
11. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Landskab

12. Eventuelt overskudsjord, som der ikke er redegjort for i forbindelse med ansøgningen, skal enten bortskaffes fra ejendommen eller fordeles på de omkringliggende marker på en sådan måde, at terrænændringerne intet sted i det åbne land overstiger 0,3 meter.
13. Tilbygningen til stalden skal fremstå som en umiddelbar forlængelse af den eksisterende stald, opført i samme dimensioner, materialevalg og farver.
14. Tagfladen skal i lighed med den eksisterende dækkes med grå eternitplader.
15. Ingen bygningsdele, f.eks. afkast på taget, må fremstå blanke og skinnende, så de kan virke reflekterende.
16. Der må ikke opsættes reklamer, der er synlige over store afstande, og anlægget må ikke belyses med andet og mere end nødvendig arbejdsbelysning.
17. Beplantningen skal etableres ud for både nord- og sydfacade på staldanlægget og minimum som på ansøgers forslag til beplantning herunder. Beplantningen kan etableres som læhegnsplantning eller som remisegrupper.

18. Eventuelle køreveje omkring stalden og andre befæstede arbejdsarealer skal etableres i umiddelbar tilknytning til bebyggelsen og skal være afskærmet af beplantning mod det åbne land.
19. Alle beplantningsgrupper skal etableres som en minimum 3-rækket læhegnsplantning, bestående af stedligt hjemmehørende arter af træer og store buske.
20. Oplagspladsen til døde dyr skal placeres som angivet på bilag 1, markering D og være afskærmet med jordvold eller tæthejn på 1-1,5 meter i højden ud mod Højbjergvej af hensyn til omgivelserne.

Ansøgers forslag til beplantning

Husdyrgødning

21. Det samlede overfladeareal på ejendommens gyllebeholdere må maksimalt være 673 m².
22. Den eksisterende gyllebeholder på 2.500 m³ skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
23. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
24. Skader på teltoverdækningerne skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
25. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
26. Omrøring af gyllebeholderne må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
27. Håndteringen af husdyrgødningen skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørligt hensyn til omgivelserne.
28. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild

automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Foderopbevaring og foder

29. Eventuelt spild af foder udendørs skal fjernes dagligt.

Energi- og vandforbrug

30. Bedriftens energiforbrug (el, diesel og fyringsolie) samt vandforbrug skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
31. Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Defekte ventilatorer skal udskiftes inden for 7 dage. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for vedligeholdelse og reparation.
32. Ventilationssystemet skal rengøres med højtryksspuler efter ved hvert hold slagtesvin/smågrise. Rengøringsdatoen og omfanget skal noteres i logbog.
33. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, så alarmeren går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmeren skal meddeles elektronisk til driftsherren.

Spildevand

34. Det skal sikres, at tagnedløb ikke kan medføre indsvivning af forurenende stoffer til grundvandet.
35. Vask af gyllevogn/svinetransportvogne eller svinetransportvogne må kun ske på en betonbefæstet vaskeplads af en sådan størrelse, at vaskevandet ikke tilføres ubefæstede arealer. Vaskepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spildevandet automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for gødningsrester umiddelbart efter brug.

Lugt

36. Ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr.
37. Hvis Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, så lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
38. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god

staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.

Støj

39. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB(A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

40. Hvis myndigheden vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.
41. Transport til og fra ejendommen skal som hovedregel foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
42. Transport med gylle og korn til og fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 7.00 i hverdage. Lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00.
43. Egne transporter til og fra ejendommen skal foregå mandag til fredag kl. 7-18. Undtagelsesvist kan der forekomme kørnkørsel og andet markarbejde på andre tidspunkter.
44. Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og defekte/støjende ventilatorer skal straks udbedres.
45. Defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende skal straks udbedres eller skiftes.
46. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

Støv

47. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

48. Der skal anvendes bevægelsessensorer, hvor det er muligt eller afbrydere som er let tilgængelige for brugeren.
49. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Kemikalier

50. Tanke til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.
51. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskillere.
52. Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlæg, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

Affald

53. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
54. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
55. Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret tankplade på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.
56. Døde produktionsdyr skal opbevares overdækket på en fast opbevaringsplads eller i kølecontainerbrønd. Overdækningen kan f.eks. bestå af en kadaverkappe eller kadaverpresenning, som er isyet jernrør i kanten til afstivning. Overdækningen skal dække alle dyr og være intakt.

Skadedyr

57. Ejendommen skal foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi, Århus Universitet.
58. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Husdyrbrugets ophør

59. Den driftsansvarlige for husdyrproduktionen eller ejer af ejendommen skal oplyse tilsynsmyndigheden om ændringer af ansvar for driften og dyreholdet eller af ejendommen, umiddelbart i forbindelse med at overdragelsesdatoen kendes af parterne.

60. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og uheld

61. Alle medarbejdere skal være bekendt med beredskabsplanen og en oversigtsplan med angivelse af drænsystemer m.m. og placering af udstyr/materiel til håndtering af forureningsulykker skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.

Egenkontrol

62. Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- a. Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter, flyttelister eller slagterifregninger. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.
- b. Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr.
- c. Kvitteringer for aflevering af affald minimum 3 år tilbage.
- d. Årlig registrering af el-, diesel-, fyringsolie og vandforbrug.
- e. Dokumentation af miljøfarligt affald min for bortskaffelse minimum 3 år tilbage.
- f. Dokumentation for flue- og rottebekæmpelse.
- g. Ajourført lagerregnskab for husdyrgødning.

Egenkontrol for fast overdækning af gyllebeholderen med telt

- Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningerne noteres med angivelse af beholder og dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Egenkontrol for gyllekølingen

- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer.

- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 8 dage.
- Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Offentlighed og partshøring

Ansøgningen blev offentliggjort på kommunens hjemmeside <http://www.naestved.dk/> i perioden fra den 29.1.2024 til den 26.2.2024. På baggrund af offentliggørelsen blev ansøgningsmaterialet sendt til en enkelt borger.

Naboorientering og partshøring (lugtkonsekvenszone = 841 m)

I et brev af den xx.5.2024 blev høringsberettigede til etablering af husdyrholdet på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg orienteret om, at udkast til afgørelse forelå, og at de havde til den xx.juni 2024 til at kommentere udkastet. Høringsberettigede er i denne forstand ejere af alle matrikler, der støder op til ejendommen, samt naboer og omkringboende indenfor lugtkonsekvenszonen.

Næstved Kommune har modtaget xx hørings svar på baggrund af høringen. Høringssvarene er indgået i sagsbehandlingen og der er udarbejdet et bilag (bilag 1.1) til afgørelsen med kommunens bemærkninger og svar. Desuden er det nævnt i bilaget, hvilke ændringer der eventuelt er foretaget i den endelige afgørelse på baggrund af høringssvarene.

Offentliggørelse, hjemmel og klagevejledning

Godkendelsen annonceres den xx. juni 2024 på kommunens hjemmeside. Miljøgodkendelsen vil desuden blive offentliggjort på hjemmesiden dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Miljøgodkendelsen er meddelt med hjemmel i §16a, stk. 2 i Lovbekendtgørelse om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.– nr. 520 af 01.05.2019.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra afgørelsens annoncering, dvs. senest xxxdag den xx.xx.2024 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagen er indgivet når den er tilgængelig for Næstved Kommune i Klageportalen.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, miljøministeren samt visse organisationer. Klageberettigede er orienteret ved annonceringen, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Klagen skal fremsendes direkte til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via den digitale klageportal, der kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk eller www.borger.dk eller for virksomheder på www.virk.dk. Vejledning om hvordan man logger på og anvender Klageportalen, findes også på disse hjemmesider.

Konkrete spørgsmål om brug af Klageportalen kan rettes til supportfunktionen på e-mail nh@naeveneshus.dk eller telefon 7240 5600.

Behandling af en klage ved Miljø- og Fødevarerklagenævnet er pålagt et gebyr. Gebyret tilbagebetales ved medhold.

Hvis afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan desuden indbringes for domstolene, jf. Husdyrbruglovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Retsbeskyttelse

Jævnfør §§ 39 og 40 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, skal en miljøgodkendelse til et IE-husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10 år tages op til revurdering. Den første revurdering foretages allerede efter 8 år, hvor retsbeskyttelsen udløber, eller senest 4 år efter vedtagelsen af nye BAT konklusioner. Næstved Kommune forventer at revurdere husdyrbruget igen senest i 2032.

Vilkårene i miljøgodkendelsen kan efter 8 år fra meddelelsetidspunktet ændres ved påbud, eller der kan nedlægges forbud imod fortsat drift, jævnfør Husdyrbruglovens § 39-41. Årsager til ændring af vilkår ved påbud kan f.eks. være, at der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Orientering

En godkendelse efter § 16a stk. 2 bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter af godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder denne del jævnfør § 59a stk. 1 i Husdyrbrugloven. Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jævnfør lovens § 59a, stk. 2. Udnyttelse anses her for at foreligge når mindst 25 procent af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskravene eller andre relevante krav.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal kommunens miljøvagt straks kontaktes via alarmcentralen på 114.

Udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af Miljøministeriet.

Næstved Kommune, den xx. juni 2024

Med venlig hilsen

Bente Kryger Nielsen

Miljøsagsbehandler

Bilag 1: Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Bilag 2: Ansøgers miljøkonsekvensrapport

Kopi sendt til:

- Ansøgers konsulent; Max Jakobsen Miljørådgivning, e-mail: mjb@maxjakobsen.eu
- Staldlejer Tybjerggaard Breeding A/S; kasper@tybjerggaard.dk,
tybjerggaard@tybjerggaard.dk
- Miljøstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F, via e-mail: mst@mst.dk
- Foreningen for bevarelse af Højbjerg og Omegns Natur via mail:
hoebjerg.natur@gmail.com
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2., 4180 Sorø, via e-mail: stps@stps.dk.
- Landbrugsstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: mail@lbst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, NP Danmarksvej 79, 8732 Hovedgård, formand Niels Barslund via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalfdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Arne Kristensen, Stendyssevej 17, 4171 Glumsø, via mail: sydvest@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@ae.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dn@dn.dk og donnaestved-sager@dn.dk
- Greenpeace, Njalsgade 21G, 2. sal, 2300 København S. via email: info.dk@greenpeace.org og hhansen@greenpeace.org

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

xx. maj 2024

Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg

1. INDLEDNING	3
1.1 DET ANSØGTE PROJEKT	4
2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	8
2.1 LANDSKABET OG PLANFORHOLD	8
2.2 PLACERING I FORHOLD TIL GRUNDEVANDSINTERESSER	13
2.3 AFSTANDSKRAV	15
3. OPBEVARINGSKAPACITET OG GØDNINGSHÅNDTERING.....	16
3.1 OVERFLADEAREAL FOR GØDNING SOPBEVARINGSANLÆG OG DRIFT	16
3.2 GØDNINGSPRODUKTION, OPBEVARINGSKAPACITET OG GØDNINGSHÅNDTERING	17
4. HUSDYRBRUGETS FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	19
4.1 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK, BAT	19
4.1.1 Foder.....	20
4.1.2 Energi og vandforbrug	20
4.1.3 Spildevand	24
4.1.4 Management	25
5. PÅVIRKNING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER	26
5.1 NATUROMRÅDER BESKYTTET EFTER § 7 I HUSDYRBRUGLOVEN.....	27
5.2 AMMONIAKAFSÆTNING TIL NATUR I NÆROMRÅDET	27
5.2.1 Natura2000 - Internationale naturbeskyttelsesområder.....	30
5.2.2 Kategori 1-natur.....	36
5.2.3 Kategori 2-natur.....	37
5.2.4 Kategori 3-natur.....	39
5.2.5 Andre beskyttede naturområder (§ 3-natur).....	43
5.3 BILAG IV-ARTER OG ANDRE BESKYTTEDE ELLER FREDEDE ARTER	45
5.3.1 Levesteder for og påvirkning af bilag IV-padder	46
5.3.2 Levesteder for og påvirkning af flagermus.....	50
5.3.3 Levesteder for og påvirkning af øvrige bilag IV-arter.....	51
5.3.4 Økologisk betragtning af yngleområder og rasteområder.....	51
5.4 SAMLET VURDERING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER	52
5.5 LUGT	53
5.6 TRANSPORT	55
5.7 STØJ	57
5.8 STØV.....	61
5.9 LYS	61
5.10 KEMIKALIER	62
5.11 AFFALD	63
5.12 SKADEDYR.....	64
5.13 HUSDYRBRUGETS OPHØR	65
6. DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD	66
7. EGENKONTROL.....	67
8. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV.....	69
9. BILAG.....	73
BILAG 1.1 – OVERSIGT OVER ANLÆGGET	73
BILAG 2 PLANTEGNING	74
BILAG 3 ANSØGERS BEREGNING PÅ GYLLEKØLING	74

1. Indledning

Næstved Kommune har modtaget en ansøgning om udvidelse af stalden og ændring af dyreholdet fra søer, polte og smågrise til smågrise og slagtesvin på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg.

Tybjerggaard Breeding A/S ansøger om en miljøgodkendelse til husdyrproduktion på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg med et samlet produktionsareal på 2.544 m². Ejendommen er ejet af Susanne Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herlufmagle. Godkendelsen meddeles til ejer.

Drægtighedsstalden og løbestalden i den eksisterende sostald ændres til slagtesvinestald og en del af farestalden ændres til smågrisestald. Den eksisterende smågrisestald fortsætter uændret. Derudover er der ansøgt om en ny slagtesvinestald, i forlængelse af den eksisterende stald mod vest, med et bruttoareal på 1.614 m² og et produktionsareal på 1.228 m². Efter udvidelsen vil det samlede produktionsareal være på 2.544 m², hvoraf de 702 m² er til smågrise i eksisterende stalde, mens der er 614 m² til slagtesvin i eksisterende stalde og 1.228 m² til slagtesvin i ny stald.

Den største af de to eksisterende gyllebeholdere forsynes med fast overdækning (PVC-dug).

BAT-kravet til ammoniakemissionen bliver overholdt ved anvendelse af staldsystemet 50-75 % fast gulv i slagtesvinestierne.

For at nedbringe ammoniakdepositionen på nærliggende naturområder er der valgt følgende teknologier:

- Gyllekøling i slagtesvinestaldene
- Fast overdækning på den største gyllebeholder

Det vil være et husdyrbrug med flere end 2.000 stipladser til slagtesvin (over 30 kg) og derved vil det være et IE-husdyrbrug. Ansøgningen er derfor omfattet af godkendelse efter § 16a stk. 2 i Lovbekendtgørelse om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – nr. 520 af 01.05.2019 med senere ændringer (Husdyrbrugloven).

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i dette bilag danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse og miljøkonsekvensrapport, der er indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (hovedskema nr. 224.156 version 2), samt tilhørende supplerende materiale tilsendt fra ansøgers konsulent.

1.1 Det ansøgte projekt

Ansøger oplyser

"Der er en eksisterende svineproduktion bestående af søer, polte og smågrise med et produktionsareal på 1.522 m².

Drægtighedsstalden og løbestalden i den eksisterende stald ændres til slagtesvinestald og en del af farestalden ændres til smågrisestald. Den eksisterende smågrisestald fortsætter uændret.

Der opføres en ny slagtesvinestald i direkte forlængelse af sostaldene mod vest. Den nye slagtesvinestald får et bruttoareal på 1.614 m² og et produktionsareal på 1.228 m².

Efter udvidelsen vil der samlet set være et produktionsareal på 2.544 m², hvoraf de 702 m² er til smågrise i eksisterende stalde mens der er 614 m² til slagtesvin i eksisterende stalde og 1.228 m² til slagtesvin i ny stald.

Den største af de to gyllebeholdere forsynes med fast overdækning (PVC-dug)."

Tidligere godkendelser

Der er tidligere den 16. juli 2015 givet miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på ejendommen. Denne miljøgodkendelse er ikke udnyttet.

Nudrift og 8-årsdrift

Inden for de seneste år er der ikke foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændringer i produktionsarealet. Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften de samme.

8-årsdriften svarer til den produktionstilladelse, der var på ejendommen forud for miljøgodkendelsen fra 29. januar 2018.

Erhvervsmæssig nødvendighed

De ansøgte driftsbygninger er erhvervsmæssigt nødvendige for at fremtidssikre en husdyrproduktion på ejendommen.

For at kunne drive husdyrbrug og stå imod den stigende konkurrence er det nødvendigt at udvikle og effektivisere de respektive produktionsanlæg. Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug. I tråd med dette ønskes der genoptaget en slagtesvineproduktion på Højbjergvej 10A, og til det skal der bruges et større og mere moderne staldanlæg end det, der er tilgængeligt på ejendommen i dag. Derfor søges der om at opføre en slagtesvinestald, hvor de økonomisk set mest optimale teknologier anvendes til at nedbringe emissionerne fra anlægget mest muligt.

Større enheder giver mulighed for at reducere de økonomiske omkostninger og reducere miljøbelastningen pr. produceret enhed.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

BAT i relation til ammoniak

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdier ud fra følgende to principper:

1. Enkeltteknologier, der overstiger ca. 100 kr. per reduceret kg N indgår ikke.
2. Meromkostningerne forbundet med opfyldelse af emissionsgrænseværdierne bør ikke overstige ca. 1 % af de samlede årlige produktionsomkostninger.

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kan der beregnes et BAT-niveau for ammoniakemissionen på 3.338 kg NH₃-N/år. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningsskema 224.156.

For at opfylde BAT-emissionsniveauet anvendes der følgende teknologi:

- Delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv i alle stalde med slagtesvin.

Der etableres også gyllekøling i alle slagtesvinestalde og fast overdækning (PVC-dug) på den største gyllebeholder (G1). Dette gøres dog kun af hensyn til nedbringelse af ammoniakdeposition på nærliggende naturområder (som beskrevet i afsnit 5.5.4). I forhold til BAT skal der derfor ikke stilles vilkår om disse to miljøteknologier. Der er indsendt en scenarioberegning med IT-ansøgningsskema nr. 238.399, der viser, BAT-krav er opfyldt uden gyllekøling og uden fast overdækning på gyllebeholderen (G1). Ammoniakemissionen er 3.241 kg NH₃-N/år uden brug af gyllekøling og uden fast overdækning på gyllebeholder G1.

Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier er overholdt, og der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakemissionen.”

Kommunens vurdering

Der ansøges om en ny godkendelse til svineproduktionen på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg. Produktionsanlægget udgøres af en stald, som ønskes forlænget og de to eksisterende gyllebeholdere. Se - Bilag 1.1. Det ansøgte produktionsareal udgør jævnfør ansøgningen 2.544 m². Der bliver taget tre staldafsnit ud af drift i forbindelse med ansøgningen, som vedrører stald nr. 1a, sostald med kassestier, der udgjorde 182 m² produktionsareal, stald nr. 2a, smågrise/klimastald, der udgjorde 41 m² produktionsareal og stald nr. 1, polte/aflastningsstald, der udgjorde 105 m² produktionsareal.

Der er ansøgt om en godkendelse efter § 16a stk. 2 i husdyrbrugloven, hvilke er korrekt, da der er mere en 2000 stipladser til slagtesvin. Da der er mere end 2000 stipladser til slagtesvin, så er der tale om et IE-husdyrbrug.

Der bliver etableret et staldsystem med 50-75 % fast gulv i slagtesvinestierne. Vurdering og vilkår fremgår af nedenstående BAT-afsnit.

For at nedbringe ammoniakdepositionen på nærliggende naturområder, er der valgt teknologierne gyllekøling i stald nr. 4, 5 og 6 og fast overdækning på den største af de to eksisterende gyllebeholdere. Nærmere beskrivelse af forhold, som konkret vedrører natur, står

beskrevet i naturafsnittet (afsnit 5). For at fastholde det ansøgte stiller vi vilkår til, at der skal etableres gyllekøling i staldene og teleoverdækning på den store gyllebeholder. Vilkåret om teltoverdækning stilles i afsnit 3.1 omkring overfladeareal for gødningsopbevaringsanlæg. Vi vurderer, at husdyrbruget på Højbjergvej 10A bliver drevet teknisk og driftsmæssigt uafhængig af andre af ansøgers husdyrbrug. Derfor vurderer vi, at husdyrbruget på Højbjergvej 10A skal godkendes uafhængig af andre husdyrbrug.

Ved vurdering af forureningen i forbindelse med udvidelse eller etablering af et husdyrbrug, skal alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt inden for de sidste 8 år, inddrages i vurderingen. I ansøgningen er nudriften og 8 års driften angivet til 1.522 m², og gyllebeholderne er angivet med et overfladeareal på henholdsvis 540 m² og 133 m².

Den nye stald, som blev godkendt i 2015, er ikke etableret og derfor indgår den ikke som en del af nudriften. Miljøgodkendelsen af den 16. juli 2015 er heller aldrig blevet udnyttet. Derfor svarer nudriften og 8-årsdriften til 370 årssøer og 9250 smågrise (7,1-30 kg) i det eksisterende produktionsareal jævnfør anmeldelsen om skift i dyretype, som blev accepteret af kommunen i brev af den 15.12.2015. Nudrift og 8-års driften vurderer vi er korrekt angivet i ansøgningen.

I forbindelse med en ansøgning om miljøgodkendelser skal vi vurdere om nybyggeri på en landbrugsejendom er erhvervsmæssig nødvendigt for driften som landbrugsejendom, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §34, stk. 3. I den konkrete sag vurderer vi, at udvidelsen af stalden er erhvervsmæssig nødvendigt for produktion på ejendommen.

De ansøgte stalde vil blive indrettet til slagtesvin og/eller smågrise. Gulvsystemet er delvis spaltegulv (25-49 % fast gulv) i smågrisestaldene og 50 – 75 % fast gulv i staldene med flexgruppen slagtesvin og smågrise. Der ansøges om flexgruppen slagtesvin og smågrise i to af staldene. Driftsherren må derfor producere slagtesvin og/eller smågrise i disse stalde. Der stilles ikke vilkår til antal producerede slagtesvin eller smågrise, eller begrænsninger i vægten af dyrene, men produktionen skal overholde dyrevelfærdsreglernes pladskrav.

Produktionsarealet, staldtypen og dyretypen er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene og for beregningen af lugtpåvirkningen til omkringboende. Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til ovennævnte forhold, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og beregningerne, samt ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og godkendt.

Kommunen vurderer, at husdyrbrugets eventuelle medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse, så de er bekendt med vilkårene for drift af husdyrbruget. Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug er der jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43 krav om at oplære personale i relevant lovgivning og udarbejde oplæringsmateriale. Det betyder, at hver enkelt medarbejder skal være bekendt med de vilkår i miljøgodkendelsen, der er relevant for medarbejderens arbejde på husdyrbruget. Se nærmere under afsnit 4.1.4 Management.

Vurdering af BAT

Ammoniakfordampningen fra stald og lager er i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet til at være 3.007 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens teknologiliste og de tilknyttede standardvilkår for BAT fra 2011. BAT-niveauet afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. Ansøger har valgt BAT-forudsætningen eksisterende staldafsnit for stald 2 (klimastalden) og nyt staldafsnit for de øvrige staldafsnit, hvilket er korrekt. Da der er ansøgt om flexgruppe smågrise og slagtesvin i tre af staldafsnittene, er BAT-kravet i disse stalde fastsat ud fra det højeste relative reduktionskrav med den dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor. BAT-kravet er derfor fastsat ud fra slagtesvin på et produktionsareal på 1.842m², hvor BAT-kravet er fastlagt til 1,45 kg NH₃-N/m²/år. BAT-kravet til det eksisterende staldafsnit til smågrise er fastlagt til 0,56 kg NH₃-N/m²/år og BAT-kravet til det nye staldafsnit til smågrise er fastlagt til 0,58 kg NH₃-N/m²/år. BAT-emissionsgrænsen for stald og lager er samlet beregnet til 3.338 kg N/år. Se tabellen herunder.

Tabel 1: Fra ansøgningssystemet, husdyrgodkendelse.dk

Samlet BAT beregning	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3069	269	3338
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2846	161	3007
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	331
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Til overholdelse af BAT-emissionsgrænsen kan ske uden yderligere teknologi end den valgte gulvtype med delvist spaltegulv med 50 – 75% fast gulv i stiarealerne i de tre staldafsnit til flexgruppen slagtesvin og smågrise.

Vurdering og vilkår omkring gyllebeholderne bliver stillet i afsnit 3.1.

Næstved Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ansøgte lever op til BAT for så vidt, angår staldindretning og herunder emission af ammoniak.

Kommunen vurderer, at principperne i BREF-dokumentet (godt landmandskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning samt udbringning) også kan anvendes for husdyrproduktionen på Højbjergvej 10A. Disse emner er behandlet i de øvrige afsnit.

Ammoniakemissionens påvirkning af naturområder er vurderet i afsnit 5.2.

Vilkår

For at fastholde den ansøgte husdyrproduktion på de gældende miljøkrav bliver der stillet følgende vilkår til indretning og drift:

Husdyrproduktionen skal etableres i henhold til nedenstående skema:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal
1	Smågrise*	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	242 m ²
2	Smågrise*	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	460 m ²
4	Flexgruppe: Smågrise og Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	246 m ²
5	Flexgruppe: Smågrise og Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	368 m ²
6	Flexgruppe: Smågrise og Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	1.228 m ²
I alt			2.544 m²

Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv

- Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
- Gyllekanalerne i stald 4, 5 og 6 i alt 920 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 19,41 W/m².
- Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
- Den årlige driftstid skal være mindst 2863 timer.
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Landskabet og planforhold

Ansøger oplyser

"Ny slagtesvinestald

Den nye slagtesvinestald opføres i direkte forlængelse af eksisterende staldanlæg.

Dimensioner på slagtesvinestald

Længde: 56,5 meter

Bredde: 28,6 meter

Kiphøjde: 8 meter

Bruttoareal: 1.614 m²

Produktionsareal: 1.228 m²

Beskrivelse af de ansøgte bygninger

I forbindelse med ændringen/udvidelsen bygges der en ny slagtesvinestald i direkte forlængelse af det eksisterende staldanlæg.

Den nye stald får samme bredde og kiphøjde som den eksisterende stald, den bygges i forlængelse af. Den nye stald opføres i samme materialer som eksisterende stald.

Området er relativt fladt og terrænreguleringen i forbindelse med opførelsen af den nye stald vil ikke være mere end ca. 0,5 meter.

Den nye stald opføres i materialer, der ikke er reflekterende og i afdæmpede farver.”

Kommunens vurdering

Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg, er en udflyttet gård på en sydvendt skråning ved den stjerneudskiftede landsby Højbjerg.

Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som Jordbrugsområde og som Større sammenhængende landskaber. Jordbrugsområder er forbeholdt jordbrugserhvervet, mens Større sammenhængende landskaber er områder, der overordnet set bør friholdes for tekniske anlæg og store dominerende bebyggelser.

Den ansøgte udvidelse opføres som en 56,5 meter forlængelse af den eksisterende slagtesvinestald mod vest. Den nye stald får samme proportioner, bredde og kiphøjde som den eksisterende stald, og udvidelsen opføres i samme materialer som eksisterende stald: betonfacader med islag af norsk marmor og eternitbeklædt sadeltag.

Arealet, hvor den nye stald skal bygges, fremstår relativt fladt og det vil derfor ikke være nødvendigt at lave væsentlige terrænreguleringer ud over støbning af staldens fundament og etablering af ny kørevej rundt om det samlede staldanlæg.

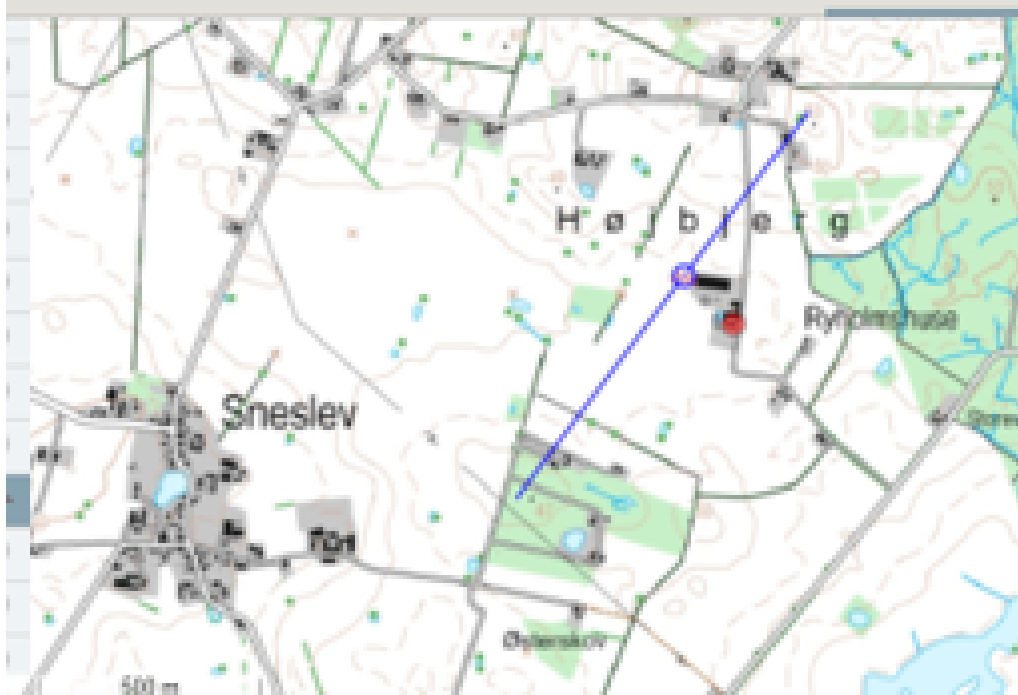
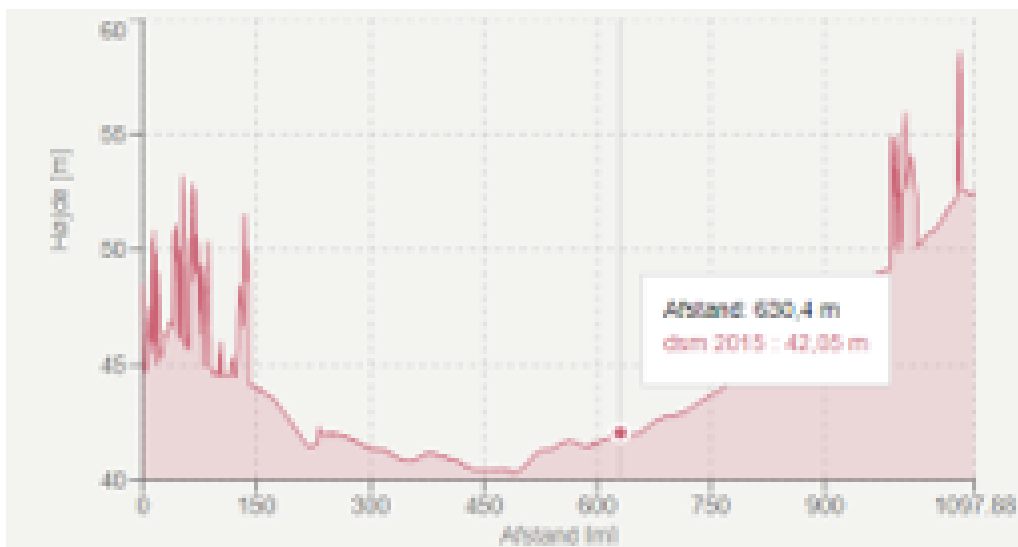
Foto 1. Terræn, proportioner og materialevalg på eksisterende stald ses tydeligt på dette foto fra NØ mod det areal, hvor den forlængede stald opføres. Det bemærkes, at der er dyrkede marker helt op til staldanlægget. (foto taget af Næstved Kommune)

Herudover vil den største af de to eksisterende gyllebeholdere blive forsynet med en 5 meter høj teltoverdækning ovenpå den 2,5 meter høje gyllebeholder, hvorved den samlede højde til teltets top vil blive ca. 7,5 meter.

Hele anlægget er placeret på en mark, der ligger relativt lavt i terrænet syd for Højbjerg. Placeringen i terrænet og retningerne på de omkringliggende veje gør, at det nye staldanlæg ikke vil opleves som dominerende i forhold til omgivelserne. Dog betyder det også, at anlæggets tagflade og staldens udstrækning i længden bedre vil kunne fornemmes, da det vil være muligt at se ind over staldene.

Foto 2. Set fra Højbjerg landsby mod syd, skjuler staldanlægget sig delvist bag terrænet i det ellers åbne landskab. (foto taget af Næstved Kommune)

Det nye staldanlæg ligger lavt i landskabet mellem Højbjerg og et højdepunkt syd for ejendommen.

Blokken ("lagkagestykket" i stjerneudskiftningen), som ejendommen ligger på, fremstår stadig velafgrænset af gamle ejendomsskel med beskyttede diger og spredt beplantning, bortset fra ind mod landsbyen, hvor der er helt åbent.

Foto 3. Staldanlægget set fra nord ad Højbjergvej. Bemærk det helt åbne landskab omkring gårdanlægget. (foto taget af Næstved Kommune)

Det beskyttede dige netop vest for anlægget fremstår imidlertid p.t. uden beplantning, og staldanlæggets vestgavl er derfor synlig fra den offentlige vej Sneslevvej mellem Sneslev og Højbjerg, se foto herunder. Gårdanlægget opleves dog pga. sin forholdsvis lave højde og kørselsretningen ikke dominerende i landskabet. Udvidelse af staldanlægget med forlængelse af den nuværende stald vil ikke ændre på dette forhold.

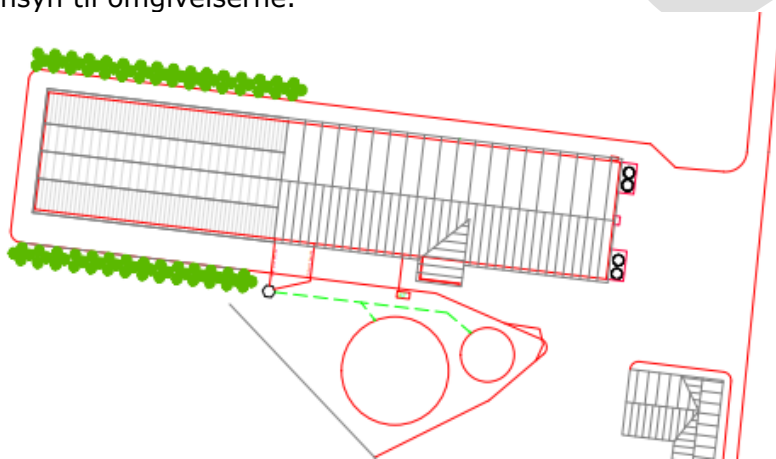

Foto 4. Nuværende staldanlæg set fra vest (med zoom). Stalden er synlig, men fremstår ikke dominerende i landskabet. (foto taget af Næstved Kommune)

For at mindske den landskabelige påvirkning mest muligt, stilles der følgende vilkår:

- Eventuelt overskudsjord, som der ikke er redegjort for i forbindelse med ansøgningen, skal enten bortskaffes fra ejendommen eller fordeles på de omkringliggende marker på en sådan måde, at terrænændringerne intet sted i det åbne land overstiger 0,3 meter.
- Tilbygningen til stalden skal fremstå som en umiddelbar forlængelse af den eksisterende stald, opført i samme dimensioner, materialevalg og farver.
- Tagfladen skal i lighed med den eksisterende dækkes med grå eternitplader.

- Ingen bygningsdele, f.eks. afkast på taget, må fremstå blanke og skinnende, så de kan virke reflekterende.
- Der må ikke opsættes reklamer, der er synlige over store afstande, og anlægget må ikke belyses med andet og mere end nødvendig arbejdsbelysning.
- Beplantningen skal etableres ud for både nord- og sydfacade på staldanlægget og minimum som på ansøgers forslag til beplantning herunder. Beplantningen kan etableres som læhegnsplantning eller som remisegrupper.
- Eventuelle køreveje omkring stalden og andre befæstede arbejdsarealer skal etableres i umiddelbar tilknytning til bebyggelsen og skal være afskærmet af beplantning mod det åbne land.
- Alle beplantningsgrupper skal etableres som en minimum 3-rækket læhegnsplantning, bestående af stedligt hjemmehørende arter af træer og store buske.
- Oplagspladsen til døde dyr skal placeres som angivet på bilag 1, markering D og være afskærmet med jordvold eller tæthegn på 1-1,5 meter i højden ud mod Højbjergvej af hensyn til omgivelserne.

Ansøgers forslag til beplantning

2.2 Placering i forhold til grundvandsinteresser

Kommunens beskrivelse af grundvandsforhold

Ejendommen med eksisterende staldanlæg og udvidelsen er beliggende i et område med særlig drikkevandsinteresse og nord for ejendommen er der et udpeget nitratfølsomt område.

De nærmeste almene vandværker er mod nord Højbjerg vandværk og mod vest Sneslev vandværk. Begge vandværker ligger mere end 1 km fra staldanlægget på ejendommen Højbjergvej 10A, 4250 Højbjerg. Der er ingen kildeplader indenfor 300 meter.

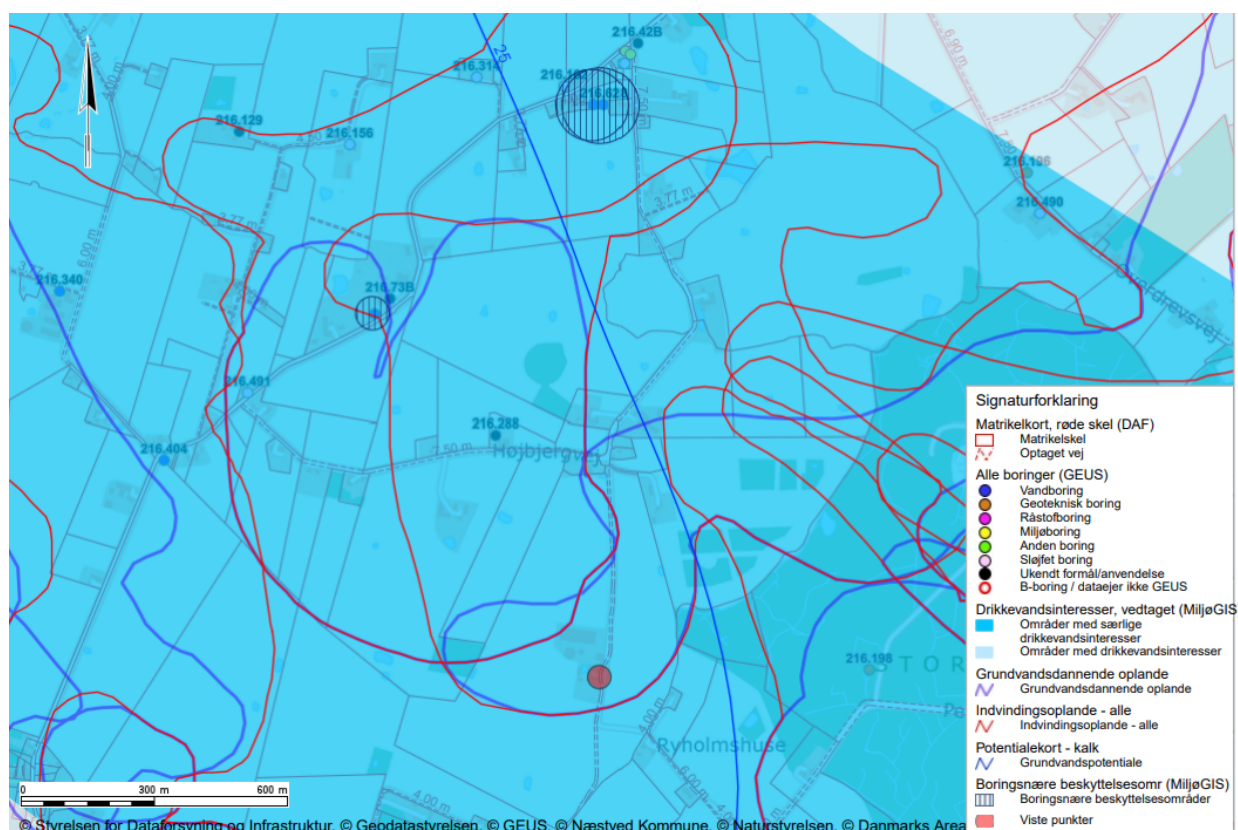
Nærmeste indvindingsboringer til almen vandforsyning er fra Højbjerg vandværks tre boringer med DGU nr. 216.402, 216.552 og 216.628. Boring med DGU Nr. 216.402 ligger ca. 800 meter nord/øst for ejendommen og boring med DGU nr. 216.552 og 216.628 ligger ca. 1,1 km nord for ejendommen.

Afstanden fra bygningerne til boringsnære beskyttelses område BNBO er ca. 750 meter til boring med DGU nr. 216.402 nord/øst for ejendommen og boring med DGU nr. 216.552 og 216.628 er ca. 1 km nord for

ejendommen. Der er indgået aftale om beskyttelse mod brug af pesticider i BNBO-områderne for de tre borer.

Højbjerg vandværks boringernes indvindings- og grundvandsdannende opland ligger lige nord for ejendommen (se grundvandskort herunder). Grundvandsstrømningen er fra nordvest mod syd øst.

Jævnfør kortet er ejendommen beliggende i indvindingsopland til Rejnstrup- Gunderslevlille vandværk. Dette vandværk er lukket og borerne er sløjfet i 2018.

Grundvandskort nr. 1: Oversigt over borer, grundvandsdannende oplande og indvindingsoplande

Kommunens vurdering

Ejendommen er placeret i område med særlig drikkevandsinteresse OSD område, og nord for ejendommen er der udpeget et nitratfølsomt område.

Højbjerg vandværks boringernes indvindings- og grundvandsdannende opland ligger lige nord for ejendommen og grundvandsstrømningen er fra nordvest mod syd øst. Det primære grundvand er i et spændt kalkmagasin, det vil sige et opadrettet grundvandstryk, der er beskyttet af 37 til 39 meter ler.

Staldanlægget ligger ca. 1 km fra de nærmeste aktive vandværker, hvorfor vi vurderer, at der ikke er problemer med emissioner fra det ansøgte staldanlæg til vandværkets luftindtag. Vi har derfor ingen bemærkninger til placeringen af staldanlægget over for beskyttelsen af vandværkerne.

Afstandskrav mellem stalde og gyllebeholdere til nærmeste drikkevandsboring er mere end 50 meter og dermed er afstandskravet på 50 meter overholdt.

En udvidelse af et husdyrbrug af denne størrelse medfører et øget behov for vand. Ejendommen er beliggende i Højbjerg vandværks forsyningsområde og ejendommen er tilsluttet vandværket.

Det er Næstved Kommunes vurdering, at et staldanlæg og gyllebeholdere er tætte anlæg. Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug, så skal driftsherren årligt kontrollere gyllebeholderne for brud, revner og skader og desuden er der et lovkrav om, at gyllebeholdere skal kontrolleres af en autoriseret beholderkontrollant mindst hver 10 år. På baggrund af de lovbestemte krav til staldanlæg og gødningsopbevaringsanlæg vurderer vi, at husdyrbruget kan placeres i OSD-området uden en væsentlig påvirkning med hensyn til grundvandets beskyttelse.

2.3 Afstandskrav

Ansøger oplyser

" Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er målt som nærmeste afstand fra husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg til de respektive områder.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer)	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel	>30 meter	30 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt (Petersmindevej 9)	200 meter	50 meter
Nærmeste samlede bebyggelse* (Sneslevvej 30)	1,1 km	50 meter
Nærmeste lokalplanlagte område (boligområde) (ved Arløse)	3,6 km	50 meter
Nærmeste byzone/sommerhusområde (Fuglebjerg)	1,8 km	50 meter

* En bolig ligger i samlet bebyggelse, når der indenfor en afstand af 200 meter fra boligen ligger mindst 7 andre boliger. Ingen af boligerne må være ejet af ansøger eller være med landbrugspligt."

Kommunens vurdering

Jævnfør § 6 i Husdyrbrugloven er etablering af anlæg, samt udvidelser og ændringer af eksisterende dyrehold, der medfører forøget forurening ikke tilladt indenfor byzone og sommerhusområder, samt indenfor lokalplanlagte boligområder og områder til offentlige formål i landzone. Ved væsentlige ændringer af dyrehold og/eller stalde, samt ved etablering af nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg er der en række afstandskrav i Husdyrbruglovens § 8, der skal overholdes.

Vi vurderer, at afstandene i tabel 3 er angivet rigtigt. Dog har vi ikke ajourført drænkort for ejendommen og kan derfor ikke vurdere om afstandskravet til dræn vil blive overholdt, i forbindelse med etableringen af den nye stald. For at vi kan vurdere, om afstandskravet til dræn er overholdt, så stiller vi vilkår til at ansøger skal sende drænkort for området omkring staldanlægget, når stalden er etableret. Desuden kan der også være behov for afledning af tagvandet, som vil skulle indgå i forbindelse med byggeansøgningen på udvidelse af stalden. Det kan konstateres, at husdyrbrugets anlæg overholder de øvrige fastsatte afstandskrav i Husdyrbruglovens § 6. Situationsplan over anlægget fremgår af afsnit 8, Bilag 1.1.

Vi har konstateret, at husdyrbruget ikke er placeret i forbudszonen på 10 m fra kategori 1- eller kategori 2-natur jævnfør Husdyrbruglovens § 7.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Inden den nye stald tages i brug skal der sendes et drænkort for placering af dræn omkring det samlede staldanlæg.

3. Opbevaringskapacitet og gødningshåndtering

3.1 Overfladeareal for gødningsopbevaringsanlæg og drift

Overfladearealet på gyllebeholderne er i husdyrgodkendelse.dk angivet til henholdsvis 540 m² og 133 m². Der vil ikke blive opbevaret fast husdyrgødning på ejendommen. Den største gyllebeholder vil blive etableret med teltoverdækning.

Kommunens vurdering

Opbevaring af husdyrgødning skal ske i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Overfladearealet på ejendommens to gyllebeholdere er i alt beregnet til 673 m². De to gyllebeholdere kan indeholde henholdsvis 2.500 m³ og 570 m³. Desuden er det oplyst, at 2.500 m³ gylle leveres til biogas eller opbevares i lejet beholder, hvilket stemmer fint overens med en opbevaringskapacitet på 5.070 m³. Der er tale om en eksisterende gyllebeholder uden teltoverdækning og en eksisterende gyllebeholder med teltoverdækning. Idet overfladearealerne af gødningsopbevaringsanlæg er betydende for den beregnede ammoniakemission fra det samlede husdyrbrug, stilles der vilkår til den åbne gylleholders overfladeareal.

For at sikre, at beholderens teltoverdækning har den angivne effekt på reduktion af ammoniak, så kræver det at lugerne holdes lukkede og kun er åbne i forbindelse med udbringning, omrøring og tømning. Vi stiller vilkår i overensstemmelse med Miljøstyrelsens forslag til vilkår for fast overdækning af gyllebeholdere med telt. Vilkår for egenkontrol af teltoverdækningen stilles under afsnit 6.

Vurdering af opbevaringskapacitet fremgår af afsnit 3.2.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Det samlede overfladeareal på ejendommens gyllebeholdere må maksimalt være 673 m².
- Den eksisterende gyllebeholder på 2.500 m³ skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Skader på teltoverdækningerne skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

3.2 Gødningsproduktion, opbevaringskapacitet og gødningshåndtering

Ansøger oplyser

"Gødningsproduktion og håndtering

Der produceres svinegylle på ejendommen, og der er følgende opbevaringsanlæg til rådighed:

Eksisterende gyllebeholder G1:	2.500 m ³
Eksisterende gyllebeholder G2:	570 m ³
Biogasanlæg/lejede gyllebeholdere	2.500 m ³
Opbevaringsanlæg i alt flydende husdyrgødning:	5.070 m³

I tabel 7 nedenfor er der lavet en opgørelse over den årlige produktion af husdyrgødning.

I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v.

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Tabel 7. Opgørelse af opbevaringsbehov og opbevaringskapacitet, jf. Landbrugets Byggeblad 95.03-03.

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle m ³ /år/dyr	Dybstrøelse m ³ /år/dyr	Gylle m ³ /år i alt	Dybstrøelse t/år i alt
Slagtesvin/polte	Gylle	10.000	0,541	-	5.410	
Smågrise	Gylle	10.000	0,129	-	1.290	
Gødningsproduktion i alt					6.700	0
Fradrag for overdækning af gyllebeholder					0	0
Gødningsproduktion inkl. overfladevand og fradrag for overdækning (i alt)					6.700	0
Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneder					5.025	0
Opbevaringskapacitet til rådighed (inklusive opbevaring på anden ejendom)					5.070	0
Opbevaringskapacitet på ejendommen (antal måneder)					9,0	-

På ovenstående baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion."

Kommunens vurdering

Flydende husdyrgødning og vaskevand fra produktionen bliver ledt til gyllebeholderne.

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 er det lovpligtigt med en opbevaringskapacitet på minimum 9 måneder. I ansøgningen har ansøger beregnet, at der er opbevaringskapacitet til 9,0 mdr. ved en produktion på 10.000 slagtesvin og 10.000 smågrise. Ud fra det, som er oplyst i ansøgningen og hvis ansøger indgår kontrakt på levering af 2.500 m³ til et biogasanlæg eller til opbevaring i anden mands beholder, vurderer vi, at husdyrbruget råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Kontrakten skal være 5-årig og være indgået idet dyreholdet har en sådan størrelse, at der ikke vil være tilstrækkelig kapacitet i egne beholdere. Da forholdet er omfattet af den generelle regulering, stiller vi ikke vilkår hertil.

I forbindelse med afhentning af husdyrgødning kan der opstå lugtgener for de omkringboende, hvorfor der for at begrænse lugtgenerne vil blive stillet vilkår om, at omrøring af gyllebeholderne først må påbegyndes umiddelbart før afhentning. Derudover henvises der til, at håndteringen af husdyrgødning altid skal foregå under opsyn, og således at spild undgås og under hensyn til omgivelserne.

Påfyldning af gylle kan ske enten med traktorpumpe eller med gyllevogn/lastbil med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen/lastbilen, og hvor der sker en automatisk tømning af pumperøret.

Næstved Kommune henviser til, at der ved anvendelse af pumpeanlæg på gyllebeholderen eller hvis gyllevogn fyldes med traktorpumpe, så skal det altid ske under opsyn og der skal etableres en støbt plads med afløb til beholder, hvor påfyldning af gyllevognen finder sted, således der ikke kan ske spild til ubefæstede arealer. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Pumper på gyllebeholderen og traktorpumper skal i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen være udstyret med en timer. Timeren skal sikre, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen, end hvad der svarer til indholdet i gyllevognen. Pumper på gyllebeholder skal desuden forsynes med en afbryder, som sikrer at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet.

Vurdering af BAT

Næstved Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, idet gyllebeholdere har tæt bund og vægge. Jævnfør BREF-dokumentet er opbevaring af flydende husdyrgødning i gyllebeholder at betragte som BAT. Desuden bliver der etableret teltoverdækning på de to nye gyllebeholdere, som reducerer ammoniakemissionen og betragtes som BAT.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Omrøring af gyllebeholderen må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
- Håndteringen af husdyrgødning skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under hensyn til omgivelserne.
- Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

4. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

4.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

Ved miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens § 16a stk. 2 skal det sikres, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT. Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, blandt andet må anskues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ansøger er selv ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT. Kommunen har indarbejdet vurderingen af BAT for så vidt angår staldindretning, ammoniakemission og opbevaring af husdyrgødning i afsnit 1-3.

Kommunen vurderer, at principperne i BREF-dokumentet (godt landmandskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning samt udbringning) kan anvendes for husdyrproduktionen på Højbjergvej 10A. Disse emner er behandlet i de følgende afsnit.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug er der en række krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omkring BAT som husdyrbruget skal overholde. Det er blandt andet krav til miljøledelse, oplæring af personale, plan for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse, en beredskabsplan og krav til fodring, belysning og støv. Da det er lovkrav, skal kommunen ikke stille vilkår til dette og kontrollen med kravene sker i forbindelse med de regelmæssige miljøtilsyn. Se yderligere i afsnit de respektive afsnit.

4.1.1 Foder

Ansøger oplyser

"Der anvendes fasefodring, hvor foderblandingerne optimeres, så tildelingen af N og P tilpasses dyrenes behov alt efter, om der er tale om diegivende søer, gølle/drægtige søer eller smågrise/slagtesvin. Der er således et stort fokus på, at husdyrgødningens indhold af næringsstoffer minimeres. I øvrigt tilrettelægges fodringen, så mængden af foderrester minimeres.

Foderet tilsættes fytase der betyder, at en større andel af P i foderet gøres tilgængeligt i grisenes fordøjelsessystem. Dermed udnyttes en større andel af fosforet i foderet, og der sker en mindre udskillelse af P i husdyrgødningen.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF-dokumentet), der vedrører intensiv svineproduktion, er det BAT at anvende fytase i foderet og anvende fasefodring."

Kommunens vurdering

Næstved Kommune bemærker, at ansøger løbende har fokus på dyrenes behov, så at N og P tildelingen optimeres. Ved at have fokus på forbruget af foder samt øvrige tiltag, vurderes det at forbruget minimeres mest muligt. Næstved Kommune gør opmærksom på, at spild m.v. af foder udendørs skal minimeres og fjernes dagligt og stiller derfor vilkår hertil.

Vurdering af BAT

Da der er tale om et IE-husdyrbrug, er der krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46 om at reducere den samlede mængde kvælstof og råprotein og der er krav om dokumentation herfor. Kommunen skal derfor i forbindelse med tilsyn med ejendommen føre tilsyn med dette. BREF-dokumentet angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således, at det stemmer overens med dyrenes behov. Kommunen vurderer, at det ansøgte lever op til implementering og det konkrete krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er tilstrækkelige for at overholde BAT. Vi stiller derfor ikke yderligere vilkår til foder i relation til BAT.

Vilkår

- Eventuelt spild af foder udendørs skal fjernes dagligt.

4.1.2 Energi og vandforbrug

Ansøger oplyser

"Energi

Virksomhedens ressourceforbrug går primært til el- og vandforbrug, der anvendes til husdyranlægget.

Energi anvendes primært til ventilation, lys, foderanlæg, opvarmning og rengøring.

Nedenstående tabel 1 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede energiforbrug.

Tabel 1. Energiforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
El (kWh)	95.000 kWh	125.000 kWh

Herunder er der redegjort for anvendelse af BAT- på energibesparende foranstaltninger.

BAT på energibesparende foranstaltninger

"Udendørsbelysning er kun tændt i forbindelse med daglige arbejds gange, hvis dagslyset ikke er tilstrækkeligt. Der anvendes lavenergipærer overalt, hvor dette er muligt. Der anvendes spændingssænkning på lyset. Der overvejes løbende muligheder for at reducere forbruget vha. automatiske foranstaltninger. Ventilationen i staldene er undertryksventilation med strømbesparende motorer.

Ventilationsanlægget rengøres i hvert staldafsnit, når der foretages vask af staldafsnittet efter hvert hold grise. Herved sikres det, at ventilationsanlægget altid holdes rent således, at der ikke ophobes støv og skidt i ventilationsanlægget. Herved sikres det, at ventilationsanlægget altid fungerer optimalt.

Logistikken i forbindelse med udtagning af foder er planlagt, så arbejdet giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Tilsvarende planlægges transporter med husdyrgødning at være så effektive og energibesparende som muligt.

Der foretages en årlig aflæsning af elforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i elforbruget er at kunne optimere virksomhedens forbrug heraf. Virksomhedens elforbrug er konstant over året, der er ingen sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF-dokumentet), der vedrører intensiv svineproduktion, er det BAT at aflæse elforbruget – uden nærmere angivelse af hyppighed for aflæsning. Derfor vurderes det, at det er BAT at aflæse elforbruget en gang årligt.

Vandforbrug

Vand anvendes primært til drikkevand. Nedenstående tabel 2 viser det nuværende og den ansøgte produktions forventede vandforbrug.

Tabel 2. Vandforbrug i nudrift og ansøgt drift.

	Nudrift	Ansøgt
Drikkevand (inkl. drikkevandsspild)	3.000 m ³	5.000 m ³
Vand til vask af stalde	450 m ³	550 m ³
Vandforbrug i alt	3.450 m³	5.550 m³

Der anvendes vand fra offentligt vandværk.

Herunder er der redegjort for anvendelse af BAT- på vandbesparende foranstaltninger.

BAT på vandbesparende foranstaltninger

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget minimeres ved, at der bruges drikkekar/drikkenipler. Dermed er vandspildet minimalt, og der anvendes praktisk taget kun det drikkevand, som grisene tapper.

I forbindelse med den daglige rytme og gennemgang i staldene, reduceres risikoen for, at et eventuelt brud på drikkevandssystemet resulterer i et længerevarende spild af vand.

Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Når der skal vaskes stalde, foretages en iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere. Iblødsætningen og anvendelsen af højtryksrensere er med til at reducere vandforbruget i forbindelse med vask.

Ifølge BREF-dokumentet, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere og drikkekar/drikkenipler).

Der foretages en årlig aflæsning af vandforbruget i forbindelse med årsregnskabet. Den væsentligste begrundelse for at følge med i vandforbruget er at kunne optimere virksomhedens forbrug heraf. Virksomhedens vandforbrug er konstant over året, der er ingen større sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. Derfor er det tilstrækkeligt at foretage en enkelt årlig aflæsning.

Ifølge BREF-dokumentet, er det BAT at aflæse vandforbruget – uden nærmere angivelse af hyppighed for aflæsning. Derfor vurderes det, at det er BAT at aflæse vandforbruget en gang årligt.”

Kommunens vurdering

I henhold til ansøgers oplysninger, er det forventede energi- og vandforbruget hvad man kan forvente af en slagtesvin- og smågriseproduktion og staldanlæg af denne størrelse. Der er foretaget flere foranstaltninger til reduktion af energiforbruget i staldene. Vi vurderer, at udgifterne til el i sig selv vil anspore til at spare på ressourcerne. Desuden er det et krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §47, at der ved udskiftning eller ændring af belysning skal anvendes energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet. Da der er tale om delvis nybyggeri skal dette overholdes i den nye tilbygning til stalden.

Der er iværksat flere initiativer til minimering af vandforbruget på ejendommen. Næstved Kommune vurderer, at det anførte vandforbrug er acceptabelt i forhold til produktionsarealets størrelse og antallet af producerede slagtesvin og smågrise.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 42, der er gældende for IE-husdyrbrug er der krav til, at husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem og at den ansvarlige skal gennemføre og overholde systemet. Et miljøledelsessystem sætter fokus på reduktion af energiforbruget.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT, når der er etableret lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Ligeledes er det at betragte som BAT, at efterse og udskifte drikkevandsinstallationer mm., når det skønnes nødvendigt samt løbende registrering af vandforbruget for at forebygge spild og for at undgå eventuelt utætte vandrør. Det er desuden et krav, at IE-husdyrbrug skal lave en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inklusive materiel, samt at følge planen og dokumentere at den bliver overholdt. Da en del af de eksisterende stalde til søer ændres til smågrise og/eller slagtesvin, så vil vand- og foderanlæg også skulle udskiftes. Derfor vurderer vi, at en del af den eksisterende stald også vil blive optimeret med hensyn til vand- og fodersystem.

For at reducere vandspild ved et eventuelt brud på en vandledning, vil vi stille vilkår til alarmanlæg på vandforsyningen. Det er vores vurdering, at det er proportionalt at kræve en vandalarm på så stort et husdyrbrug. Formålet med vandalarmen er, at hvis der sker brud på en vandledning, så kan der blive lukket for vandet meget hurtigt og bruddet blive repareret. Et mindre brud kan være svært at opdage, ved kun årlige aflæsninger af vandforbruget. Vandalarmen skal give besked til driftsherren. En vandalarm kan også indgå, som en del af miljøledelsessystemet til at begrænse en eventuel forurening eller uheld.

På baggrund af ovenstående vurderer Næstved Kommune, at ejendommen i sin drift gennemtænker og holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget reduceres. Da der er tale om delvis etablering af en ny stald, så bør energieffektiviteten på energikrævende anlæg, som ventilation, lys, overbrusningsanlæg, pumper, snegle mv. i den nye del af stalden indtænkes som en del af ressourcebesparelsen på længere sigt. Der vil blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger. Registreringen vurderes som værende BAT management. Ved løbende registreringer er det muligt at identificere defekter samt vælge udstyr med fokus på vand- og energibesparelse. I forbindelse med tilsyn skal der fremlægges virkemidler til nedbringelse af ressourceforbruget, hvis dette stiger utilsigtet.

Der stilles vilkår til vedligeholdelse og rengøring af ventilationsanlægget, idet dette vil optimere anlægget og mindske energiforbruget.

Der er ikke angivet nærmere oplysninger om energiforbrug i form af diesel/fyringsolie. Vi vurderer dog, at et eventuelt forbrug af dette skal registreres.

Vilkår

For at optimere og kunne vurdere ejendommens ressourceforbrug, bliver der stillet vilkår om, at

- Bedriftens energiforbrug (el, diesel og fyringsolie) samt vandforbrug skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

- Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Defekte ventilatorer skal udskiftes inden for 7 dage. Driftsjournal herfor skal indeholde oplysninger om dato for vedligeholdelse og reparation.
- Ventilationsanlægget skal rengøres med højtryksspuler efter hvert hold slagtesvin og smågrise. Rengøringsdatoen og omfanget skal noteres i logbog.
- Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, så alarmen går i gang i tilfælde af brud på vandledningen. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

4.1.3 Spildevand

Ansøger oplyser

"Spildevand fra ejendommen bortledes til gyllebeholder.

Table 6. Spildevand (art og mængder).

Art	Nudrift	Ansøgt drift	Bortledes til
Rengøringsvand m.m.	450 m ³ *	550 m ³ *	Gyllebeholder

* Vand til rengøring af stalde er inkluderet i normtalsberegning for gylleproduktion (jf., afsnit 5.4.2).

Al tagvand bortledes til faskiner."

Kommunens vurdering

Næstved Kommune vurderer, at vaskevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vaskevand fra nedvaskning af staldene er indeholdt i normtallene for gylleproduktion og påvirker dermed ikke opbevaringskapaciteten yderligere.

Kommunen gør opmærksom på, at tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal kunne dokumenteres i forbindelse med tilsyn på ejendommen.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal kommunen stille krav om indretning af husdyrbruget, så de forurenede områder uden om staldanlægget samt husdyrgødningsopbevaringsanlæggene, begrænses med henblik på at reducere produktion af spildevand. Det er blandt andet derfor der er stillet vilkår om, at der skal etableres en betonbefæstet læsseplads med mulighed for opsamling af spild, hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn/lastbil. For at begrænse forurening fra vaskevand vurderer kommunen, at der skal stilles vilkår til at eventuel vask af gyllevogne og/eller svinetransportvogne, skal ske på en betonbefæstet plads med opsamling af spildevandet. Kommunen vurderer, at der ikke er andre områder udenfor stalden eller omkring gyllebeholderne, hvor forurening med spildevand vil finde sted.

Forhold vedrørende afledning af spildevand fra eventuelt toilet og håndvask i stalden samt afledning af tagvand fra driftsbygninger er ikke omfattet af denne miljøgodkendelse. Hvis der etableres toilet eller badefaciliteter i den nye del af stalden, så vil det fremgå af byggeansøgningen og det vil kræve en særskilt tilladelse om afledning af det sanitære spildevand. Ejer er ansvarlig for at udledningen er lovlig.

Vilkår

For at begrænse forurening fra spildevand, bliver der stillet vilkår om, at

- Det skal sikres, at tagnedløb ikke kan medføre indsivning af forurenende stoffer til grundvandet.
- Vask af gyllevogn og svinetransportvogne må kun ske på en betonbefæstet vaskeplads af en sådan størrelse, at vaskevandet ikke tilføres ubefæstede arealer. Vaskepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra vandet automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for gødningsrester umiddelbart efter brug.

4.1.4 Management

Ansøger oplyser

"Den daglige drift søges tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse således, at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Der er stor bevågenhed omkring minimering af forbruget af ressourcer som strøm, varme, brændstof og næringsstoffer. Herudover fokuseres på reduceret ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre. Dette søges bl.a. opnået ved hyppig renholdelse af overflader.

Der fokuseres på færrest mulige lugt- og fluegener for omgivelserne. Dette søges opnået ved renholdelse af overflader som nævnt ovenfor og fluebekæmpelse i det omfang det er nødvendigt. Fluebekæmpelse sker efter retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på produktionsanlægget. Hvis der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget, som udføres af kompetent personale.

Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusning i alle staldafsnit. Overbrusningen benyttes efter forskriften i lov om indendørs hold af grise. I staldene bliver overbrusningen brugt til at styre dyrenes gødeadfærd og til nedkøling af dyrene i varme perioder. Desuden reducerer overbrusning støv i staldluften.

Der er stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. Herved mindskes risikoen for uhygiejniske forhold.

BAT miljøledelse

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder følgende betingelser:

- Formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold
- Fastsætte miljømål
- Udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål
- Minimum 1 gang årligt evaluerer miljømedarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- Minimum 1 gang årligt gennemgår miljøledelsessystemet."

Kommunens vurdering

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere, registrere vand-, energi- og foderforbrug, affaldstyper og mængder, samt registrere anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning, at udarbejde gødningsplaner samt have en nødplan/fremgangsmåde ved uheld. Vi har stillet vilkår om, at eventuelle medarbejdere skal have kendskab til miljøgodkendelsen. Da ejendommen er et IE-husdyrbrug vil der også være krav om at oplære personale og udarbejde oplæringsmateriale, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43. Vi stiller derfor ikke vilkår hertil.

Det er et krav på IE-husdyrbrug, at der skal udarbejdes et miljøledelsessystem jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42. Miljøledelsessystemet skal sikre fortsat implementering af BAT samt skabe fokus på virksomhedens miljøforhold. Der er desuden et krav om at husdyrbruget skal sende dokumentation for, at der er indført et miljøledelsessystem til kommunen årligt. Miljøledelsessystemet og tilhørende dokumentation vil blive gennemgået i forbindelse med administrative og fysiske tilsyn.

Kommunen vurderer, at overbrusning og rengøring som oplyst i ansøgningen er med til at sikre dyrevelfærd, begrænsning af støvgener samt implementering af BAT på husdyrbruget. Overbrusning medvirker til at dyrene i varme perioder ikke afsætter gødningen på det faste gulv og dermed er overbrusningen også med til at begrænse lugten fra stalden.

Husdyrbrugets daglige drift er tilrettelagt efter retningslinjerne for "Godt landmandskab", hvor der er fokus på f.eks. korrekt affaldshåndtering, rengøring i og omkring ejendommen, uddannelse af medarbejdere m.v. Disse retningslinjer vurderer Næstved Kommune som værende BAT.

Der er i det ansøgte redegjort for forebyggelse af uheld. Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal der jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44 udarbejdes en beredskabsplan for at minimere risikoen for miljøet ved eventuelle uheld og driftsforstyrrelser. Vi vurderer, at planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er driftsherres pligt at holde planen opdateret og sørge for, at medarbejdere har kendskab til indholdet af beredskabsplan.

Vilkår

For at minimere miljøskaderne vil eventuelle uheld og utilsigtede hændelser, bliver der stillet følgende vilkår om, at

- Alle medarbejdere skal være bekendt med beredskabsplanen og en oversigtsplan med angivelse af drænsystemer m.m. og placering af udstyr/materiel til håndtering af forureningsulykker skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.

5. Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

Naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udpeget som internationalt

naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning, må ikke blive påvirket negativt.

Der er fastsat en række regler for, inden for hvilke grænser der kan tillades en vis påvirkning. Kommunen skal foretage nogle konkrete vurderinger og inddrage disse vurderinger ud fra det, der er ansøgt om. I særlige tilfælde kan kommunen fastsætte vilkår om maksimal ammoniakdeposition på naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, men som ikke er kategori 1- eller 2-natur, samt på kategori 3-natur.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår i en miljøgodkendelse til et husdyrbrug om udbringning af fast eller flydende husdyrgødning nær en beskyttet naturtype. Der gælder helt faste regler for udbringning heraf. Påvirkningen af naturområder med ammoniak fra et husdyrbrug, der er ansøgt om godkendelse til, vedrører staldanlæg og opbevaringsanlæg for husdyrgødningen.

5.1 Naturområder beskyttet efter § 7 i husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven fastsætter rammer for belastningen med ammoniak af særlige naturområder jævnfør husdyrbruglovens § 7. Der er en 10 meters forbudszone for anlæg som stalde og husdyrgødninganlæg, hvor kommunen skal meddele afslag på det ansøgte.

Kommunens vurdering

Der ligger ingen beskyttede eller ammoniakfølsomme naturtyper inden for 10 meter fra det ansøgte projekt på Højbjergvej 10A. Anlægget er heller ikke placeret inde i et internationalt beskyttet naturområde. Vi vurderer derfor at kravet i § 7 i husdyrbrugloven bliver overholdt ved det ansøgte.

5.2 Ammoniakafsætning til natur i nærområdet

På figur a på næste side er der en oversigt over naturområder i lokalområdet. De omtales i teksten også som naturpunkter. Tabel a viser ansøgers udpegninger af naturpunkterne og den beregnede påvirkning. Naturpunkterne 1,2 og 7 ligger uden for et vist område.

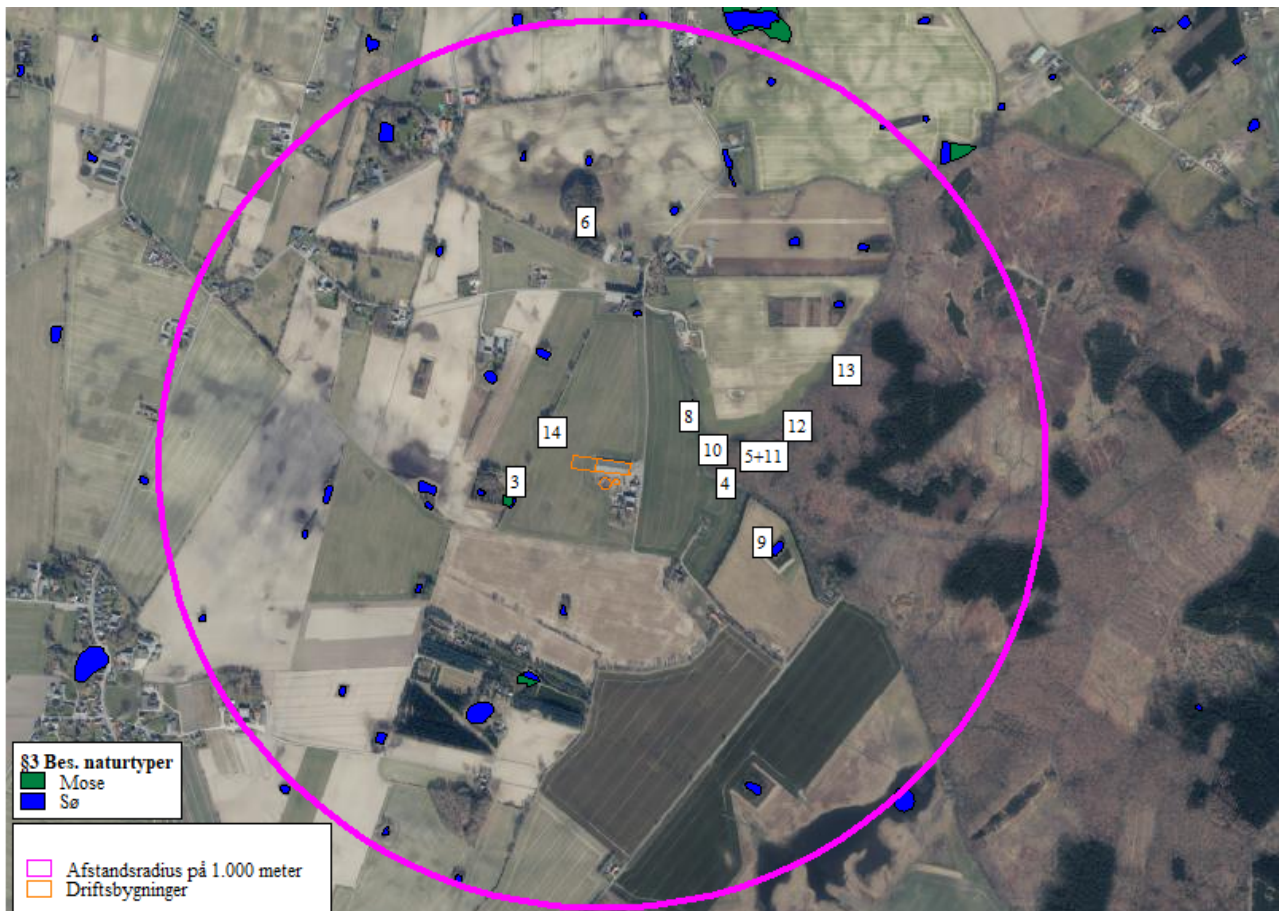

Fig. a. Fra ansøgningen: Beskyttede naturområder i lokalområdet. Afstanden til kategori 1- og 2- naturområderne er så stor, at de ikke er vist på figuren. Endvidere er naturpunkt 7 heller ikke med, da det også ligger i stor afstand.

Tabel 7. Ansøgers udpegninger af natur (naturpunkter 1-14) og beregnet N-deposition i punkterne

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Nr. 14. Vandhul - nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	3,3	3,3	5,4	▼
Nr. 13. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,6	▼
Nr. 12. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,5	0,5	1,2	▼
Nr. 11. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,9	0,9	2,5	▼
Nr. 10. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	3,1	▼
Nr. 9. Vandhul - sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,4	0,4	0,9	▼
Nr. 8. Vandhul - nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,7	0,7	1,8	▼
Nr. 7. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Nr. 6. Skov - nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,5	▼
Nr. 5. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,8	0,8	2,3	▼
Nr. 4. Skov - øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	3,0	▼
Nr. 3. Mose - sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,8	0,8	1,7	▼
Nr. 2. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Nr. 1. Elle- og askeskov (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

I de følgende afsnit har vi beskrevet de enkelte naturområder og de beskyttelsesniveauer, der gælder for de respektive naturområder. Vi har efter beskrivelsen foretaget vores vurderinger ud fra de kriterier, som gælder i lovgivningen.

Kommunens vurdering

For naturpunkterne ovenfor har vi gennemgået ansøgers udpegninger og de indtastede ruheder for naturområdet.

Vi vurderer, at udpegningerne af punkterne og ruhederne er indsat korrekt, dog med følgende justeringer:

- Punkt 1 er unøjagtigt angivet (ca. 40 m), og naturtypen er Surt overdrev (Natura 2000) i stedet for Elle- og askeskov
- Punkt 1 bør som følge af den ændrede naturtype (overdrev) ændres til ruheden "Blandet natur med lav bevoksning" i stedet for "Skov".
- Punkt 3 ligger i kanten af både en mose og en sø. Søen er ikke angivet i tabellen som naturpunkt. Næstved Kommune har beregnet N-deposition i søen.
- For punkt 3 (mose) har vi overvejet, om ruheden skulle være "Skov" i stedet for den angivne "Blandet natur med middel bevoksning". Da mosens ved seneste besigtigelse (2011) er angivet med 75-100 % græs og urter > 50 cm og 25-10 % vedplanter, er vi enige i, at ruheden er "Blandet natur".

Vi har forholdt os til de enkelte justeringer under de relevante naturkategorier.

5.2.1 Natura2000 - Internationale naturbeskyttelsesområder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som tilsammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og heri indgår også Ramsar-områder.

I forbindelse med det ansøgte projekt skal kommunen vurdere, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jævnfør habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 5, pkt. 2 Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier, som ligger til grund for deres udpegnings. Naturværdier er både naturområder og dyre- og plantearter.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jævnfør habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Det internationale naturbeskyttelsesområde, som ligger nærmest det ansøgte projekt, er Natura 2000-område nr. 163, *Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose*. Natura 2000-området forbinder nogle større beskyttede naturområder og udgøres af 3 habitatområder og 2 fuglebeskyttelsesområder, se tabel 8 herunder. Natura 2000-området ligger ca. 3,3 km nord for det ansøgte anlæg.

Tabel 8. Habitat- og fuglebeskyttelsesområder i nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde

Natura 2000-område	Nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
- Habitatområder	H145, Holmegårds Mose H146, Rådmandshaven
- Fuglebeskyttelsesområder	H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen F91, Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose F93, Tystrup Bavelse Sø

Natura 2000-området strækker sig langs Suså lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun Suså og Torpe Kanal, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabselement, omfattet af Natura 2000-området. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Suså er Sjællands største vandløb og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pignmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmose, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmose, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. En mindre del af Tystrup Sø ligger i Sorø Kommune. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift.

Udpegningsgrundlaget for habitatområderne er forskellige naturtyper og dyre- og plantearter, som er særlig beskyttet i det pågældende habitatområde. I tabel 9 ses en oversigt over de beskyttede arter og naturtyper i Natura 2000-område nr. 163.

Tabel 9. Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163, opdelt efter de konkrete habitatområder. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jævnfør habitatdirektivet.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 145		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Tidvis våd eng (6410)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Avneknippemose* (7210)
	Rigkær (7230)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Stor kærquidsmed (1042)
	Lys skivevandkalv (1082)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 146		
Naturtyper:	Vandløb (3260)	Urtebræmme (6430)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194		
Naturtyper:	Indlandssalteng* (1340)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Avneknippemose* (7210)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malmusling (1032)	Bæklampret (1096)
	Pigsmerling (1149)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne vedrører kun arterne inden for fugleriget (Aves) og er vist i tabel 10 herunder.

Tabel 10: Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde 91 (Holmegårds og Pors Mose) og nr. 93 (Tystrup-Bavelse Sø). Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 91		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sædgås (T)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Trane (Y)
	Rødrygget tomskade (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 93		
Fugle:	Sædgås (T)	Havørn (Y)
	Rørhøg (Y)	Hvepsevåge (Y)
	Engsnarre (Y)	Dværgtame (Y)
	Fjordterne (Y)	Isfugl (Y)

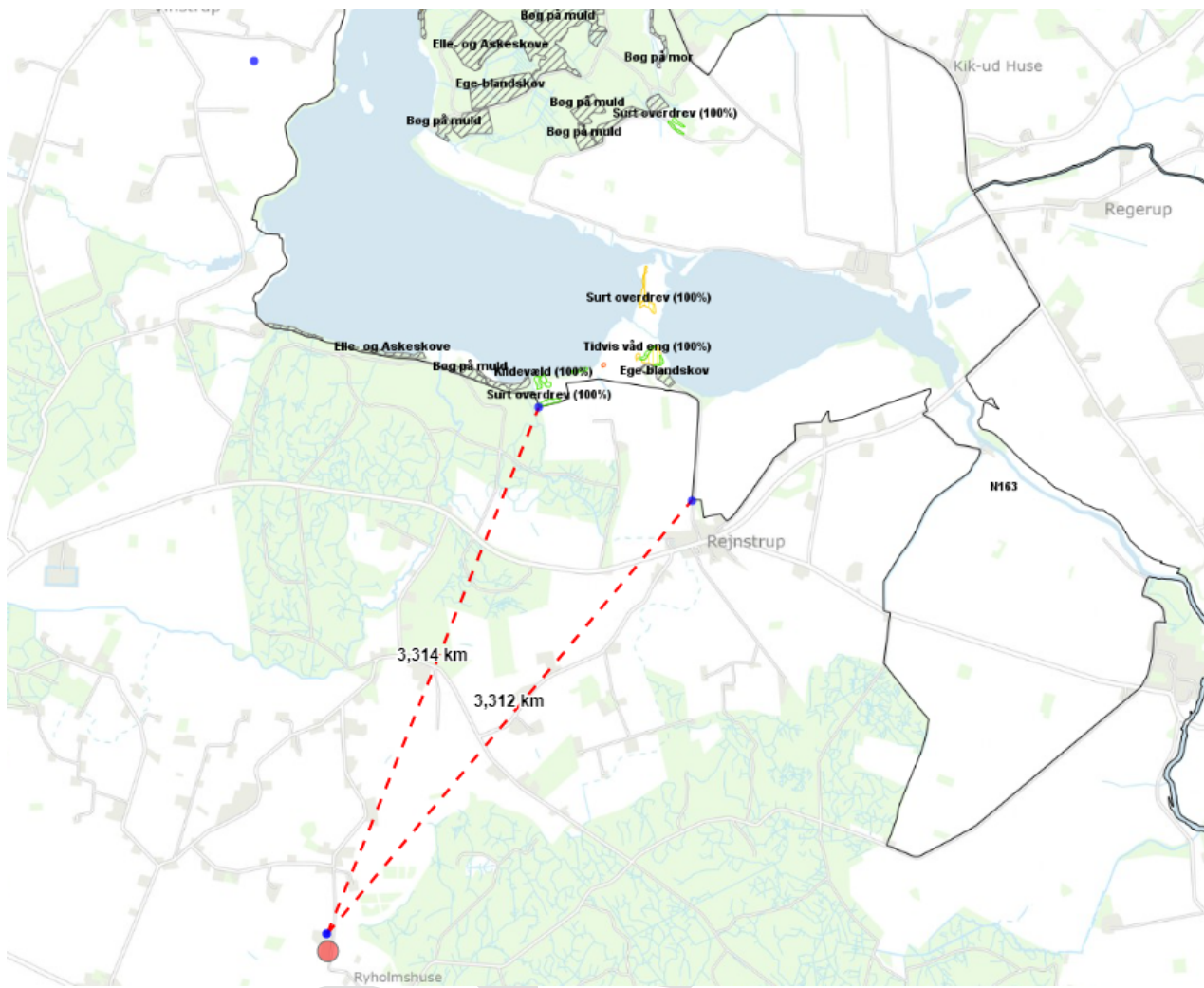
Kommunens vurdering

Afstanden mellem det ansøgte anlæg og Fuglebeskyttelsesområde F93, er ca. 3,3 km. Se figur b. Den nærmeste del af fuglebeskyttelsesområdet er dyrket mark og dermed ikke ammoniakfølsom.

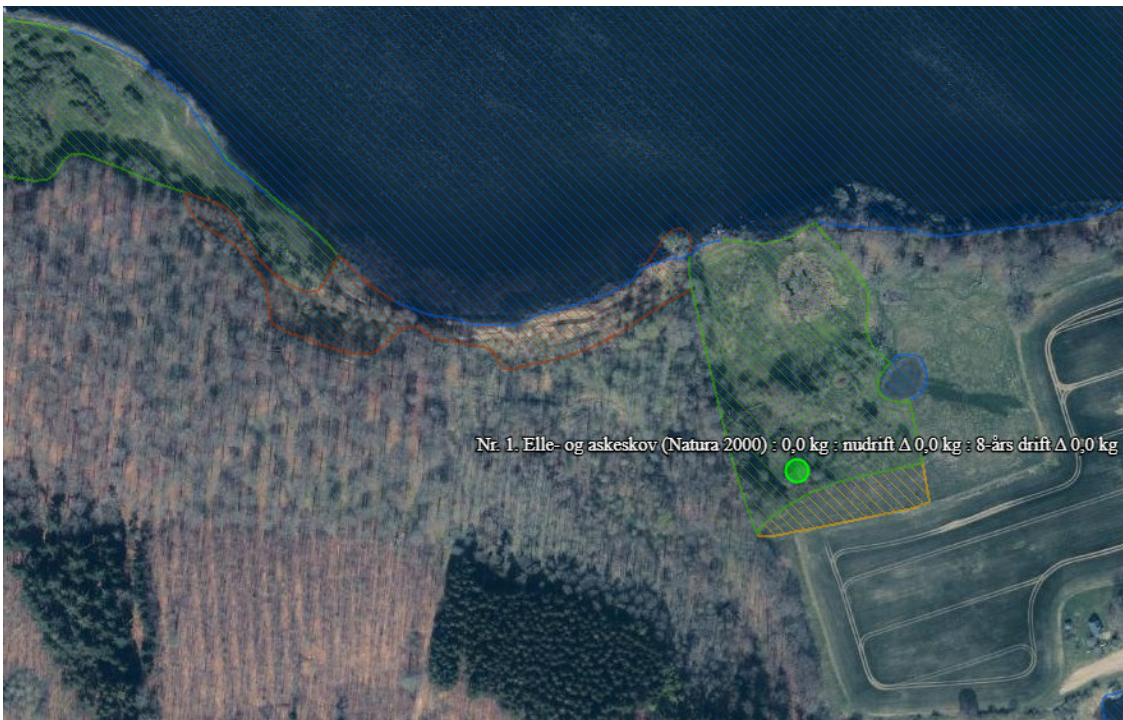
Afstanden mellem anlægget og nærmeste habitatområde H194 er også ca. 3,3 km. Her er kortlagt habitatnaturtypen Surt overdrev (6230). Inden for ca. 100 m herfra er også kortlagt naturtyperne Kildevæld (7220), Rigkær (7230) og Elle- og askeskov (91E0). Alle disse naturtyper er ammoniakfølsomme ifølge bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Vi vurderer, at ansøgers udpegning af nærmeste habitatområde med ammoniakfølsomme naturtyper (H194) er lidt upræcis. Naturpunkt 1 angives i tabel a som naturtypen Elle- og askeskov i en afstand af ca. 3,4 km fra anlægget. Punktet burde have ligget ca. 40 m sydligere i grænsen for naturtypen Surt overdrev. Se figur b og c herunder.

Figur b. Afstand fra anlæg til hhv. F93 (østligste stiplede linje) og H194 (vestligste stiplede linje). Næstved Kommunes opmåling på Webgis-kort.

Figur c. Naturpunkt 1 med grøn prik. Gul skravering er overdrev, hvor beregningspunktet burde have ligget.

Den totale ammoniakdeposition er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i naturpunkt 1. Det vil ikke ændre ved resultatet, hvis målepunktet flyttes til udkanten af overdrevsområdet, da der stadig vil være en ammoniakdeposition på 0,0 kg N/ha/år i naturtyperne Surt overdrev, Kildevæld, Rigkær og Elle- og askeskov. Se også afsnittet "Kategori 1-natur".

Selve søen (Tystrup Sø), indgår også i udpegningsgrundlaget for H194. Søen er over 5 ha og af typen næringsrig sø med flydeplanter (3150). Miljøtilstanden overvåges af Miljøstyrelsen som grundlag for vandområdeplanerne. Søen ligger i en afstand af ca. 3,4 km fra anlægget. Dermed er den totale ammoniakdeposition på søen også 0,0 kg N/ha/år. Næstved Kommune vurderer, at der ikke vil ske forringelse af miljøtilstanden i søen som følge af det ansøgte, da ammoniakdepositionen i søen ikke øges.

Det vurderes sammenfattende, at den udvidede husdyrproduktion på ejendommen Højbjergvej 10A ikke vil forringe bevaringsstatus for naturtyperne på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Hvad angår arter på udpegningsgrundlaget for nærmeste habitatområde i Natura 2000-området (sumpvindelsnegl, skæv vindelsnegl, tykskallet malermusling, bæklampret, pignomerling og stor vandsalamander) samt fugle på udpegningsgrundlaget for nærmeste fuglebeskyttelsesområde (F93) er det vurderingen, at anlægget på Højbjergvej 10A ikke vil påvirke arternes bevaringsstatus.

Selvom den udregnede totaldeposition på Natura 2000-området ligger under bekendtgørelsens afskæringskriterie på (i dette tilfælde 0,2 kg N/ha/år), påhviler det altid den godkendende

myndighed at sikre de særlige beskyttelsesinteresser, der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder.

Idet den totale ammoniakdeposition fra projektet på nærmeste habitatnaturtype er beregnet til 0,0 kg N/ha pr. år vurderer Næstved Kommune, at ammoniakfordampning fra husdyrbrugets samlede anlæg ikke vil medføre nogen påvirkning af Natura 2000- området eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og Næstved Kommune vurderer samlet set, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil have nogen væsentlig negativ påvirkning på de omkringliggende Natura 2000-områder.

Samtidigt vurderes det, at projektet på Højbjergvej, beliggende uden for Natura 2000-området, ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget, udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

5.2.2 Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidigt indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning, Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

De ammoniakfølsomme naturtyper kan ses i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt D.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere ammoniakpåvirkningen af disse naturtyper og eventuelt fastsætte vilkår om den maksimale deposition.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev, som er beliggende indenfor Natura 2000-områder.

Ammoniakdepositionen til kategori 1-naturområder fra det ansøgte husdyrbrug må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år. Dog er beskyttelsesniveauet lavere, hvis der er ét eller flere end 1 husdyrbrug i nærheden, som vist herunder:

- 0,2 kg N/ha/år, hvis der er flere end 1 andet husdyrbrug i nærheden.
- 0,4 kg N/ha/år, hvis der er 1 andet husdyrbrug i nærheden.
- 0,7 kg N/ha/år, hvis der ikke er andre husdyrbrug i nærheden.

Om der er husdyrbrug i nærheden, er defineret ud fra hvor stor emissionen for det eller de nærmeste husdyrbrug er, og følger den nedenstående model (kumulativ effekt):

Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end:

- 1) 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Kommunens vurdering

Kategori 1-naturområder modtager som følge af det ansøgte en total ammoniakdeposition på 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Denne ammoniakdeposition er så lav, at det skrappeste afskæringskriterie med kumulation fra to andre husdyrbrug er overholdt. Det betyder, at afskæringskriteriet for maksimal ammoniakdeposition til kategori 1-naturområder er overholdt uanset om der skal regnes med kumulation fra andre husdyrbrug eller ej. Der er derfor ikke vurderet på, om der skal indregnes kumulation fra andre husdyrbrug eller ej.

Der ligger ingen kategori 1-naturområder i umiddelbar nærhed af driftsbygningerne. De nærmeste naturområder, der vurderes at være kategori 1-natur, er Surt overdrev, Kildevæld, Rigkær og Elle- og askeskov langs sydsiden af Tystrup Sø i habitatområde H194 i en afstand af 3,3-3,4 km fra driftsbygningerne. Næstved Kommune har efterprøvet beregningerne af ammoniakdeposition i de nærmeste kategori 1-naturområder, og der er ingen af naturområderne, der modtager en total ammoniakdeposition på over 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Denne ammoniakdeposition er mindre end den lavest tilladte totale ammoniakdeposition inklusive kumulation fra mere end ét husdyrbrug. Det betyder, at afskæringskriteriet for maksimal ammoniakdeposition til kategori 1-naturområder er overholdt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1-naturområder.

5.2.3 Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

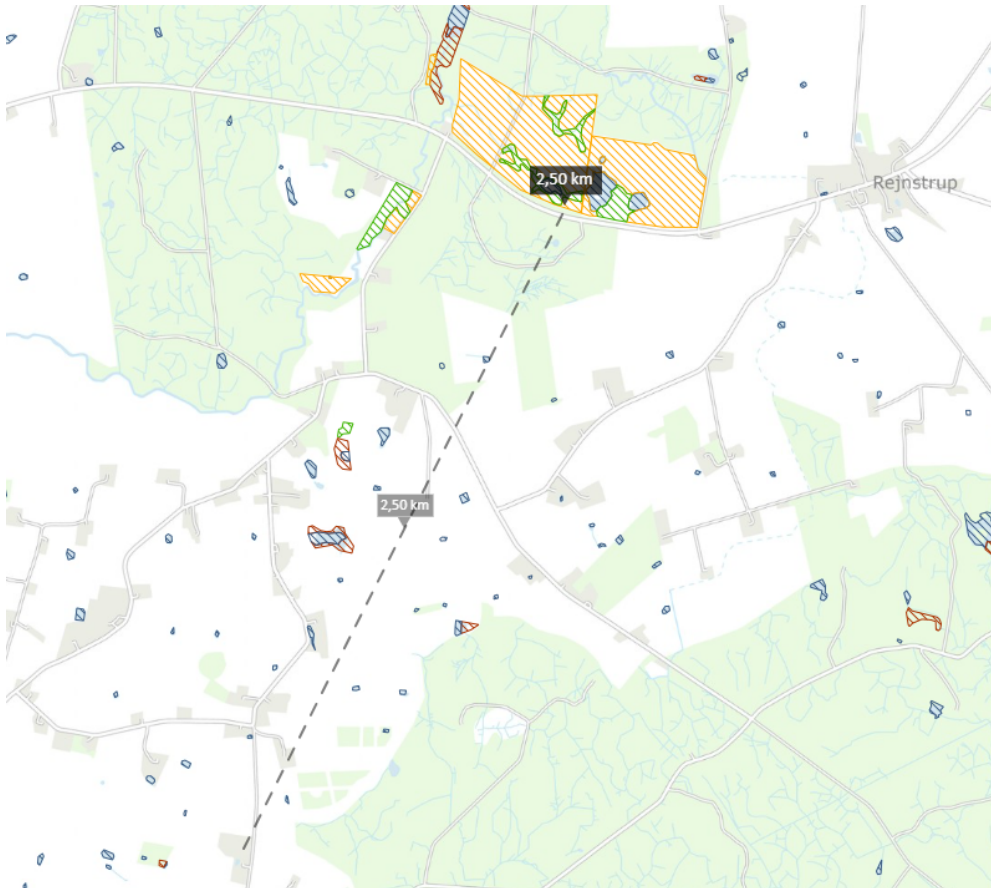
Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Kommunens vurdering

Nærmeste registrerede kategori 2 natur er et overdrev (naturpunkt 2) ca. 2,5 km nord for staldanlægget. Se figur d.

Figur d. Beliggenhed af kategori 2-overdrev ca. 2,5 km nordøst for Højbjergvej 10A.

Naturområde 2 er et værdifuldt overdrev, der indgår i Haveris Dyrehave. Det er senest besigtiget af Miljøstyrelsen den 12. august 2020 som led i NOVANA-kortlægningen af habitatnaturtur uden for Natura 2000-områder. Det blev betegnet som Surt overdrev (6230) for ca. 65 %'s vedkommende. Der blev fundet 36 plantearter, 1 art af mos og 1 art af svampe. Heraf blev der registreret 12 N-følsomme plantearter (hedelyng, liden klokke, pille-star, tandbælg, fåresvingel, lyng-snerre, mark-frytle, katteskæg, håret høgeurt, tormentil, bredbladet timian og læge-ærenpris). 13 af de fundne arter var også såkaldte stjernearter (følsomme arter for naturtypen) og 3 var såkaldte 2-stjernearter (særligt følsomme). Sidstnævnte var tandbælg, tormentil og bredbladet timian.

Naturområde 2 er uden tvivl en ammoniakfølsom naturtype.

Ammoniakdepositionen (total- og merdeposition) i naturområdet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i den nærmeste del af naturområdet (naturpunkt 2). Afskæringskriteriet på 1,0 kg NH₃-N/ha/år er dermed overholdt i målepunktet, og beregningerne viser, at totaldepositionen på naturområdet ikke øges.

Der er ingen kategori 2 naturområder, der modtager en totaldeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 2 naturområder.

5.2.4 Kategori 3-natur

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Kommunen skal således konkret vurdere, om der er tale om en ammoniakfølsom naturtype af særlig regional eller lokal naturinteresse, og hvilket merdepositionskrav, der i givet fald skal fastsættes, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 29 og 41, stk. 2-5.

Merdepositionskravet må ikke være under 1 kg N/ha/år. Om der foreligger en særlig regional eller lokal naturinteresse, kan blandt andet afhænge af områdets status i kommuneplanen som særligt værdifuldt eller lignende, om området er omfattet af en fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats, områdets naturkvalitet samt kvælstofbidrag fra andre kilder, jævnfør § 41 stk. 2-5.

Skov bliver defineret som arealer, der er større end ½ hektar og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jævnfør skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, f.eks. tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens værdi.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Ved vurdering af om der skal stilles vilkår til maksimal merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år, skal kommunen inddrage følgende, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 41 stk. 2-5:

- det pågældende naturområdes status i kommuneplanen (om naturområdet er udpeget som særlige værdifulde naturområder og lignende)
- og/eller om naturområdet har en høj naturkvalitet samt
- at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere kategori 3-naturområde i lokalområdet, og der er beregnet ammoniakdeposition på de nærmeste af disse naturområder. De er angivet i tabel 7

som naturpunkt 3-7 og 10-13.

Naturpunkt 8-9 og 14 i tabellen er ikke kategori 3-natur, selv om de er angivet som sådan.

Naturområde 3 - mose

Der er et kategori 3-moseområde sydvest for staldanlægget. Se figur a. Det er naturpunkt 3. Den beregnede merdeposition i et punkt ved moseområdet er på 0,8 kg NH₃-N/ha/år. Det er under afskæringskriteriet på 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Næstved Kommune har derfor ikke stillet vilkår af hensyn til mosens.

Mosen er senest besigtiget i 2011 af Næstved Kommune. Den blev betegnet som en starmose med tykakset star, mellem mark og nåleplantage. Den var i ringe naturtilstand og hovedsageligt bestående af højstaude-/rørsump med risiko for tilgroning med vedplanter.

Tålegrænsen for moser er ifølge DCEs notat "Opdatering af empirisk baserede tålegrænser" på 5 -30 kg N/ha/år. Som følge af det botaniske indhold er det kommunens vurdering, at tålegrænsen for den nærmeste mose, vest for anlægget, er 15-25 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i området beregnes som et gennemsnit over tre år. Den samlede deposition af kvælstof er som gennemsnit i perioden 2018 - 2020 i området ved Storevænge Skov på 12,1 kg N/ha/år. Med en beregnet totaldeposition på 1,7 kg N/ha/år svarer det til en samlet belastning på 13,8 kg N/ha/år, hvilket ikke overskrider den nederste tålegrænse for mosens.

Næstved Kommune har også beregnet ammoniakdepositionen på et beskyttet moseområde, ca. 450 m syd for anlægget. Det indgår ikke i tabel a. Merdepositionen er 0,1 kg N/ha/år og totaldepositionen 0,2 kg N/ha/år. Kommunen vurderer på den baggrund, at det generelle afskæringskriterium på 1,0 kg N er overholdt, ligesom totaldepositionen af ammoniak ikke nærmer sig den generelle tålegrænse på 5-40 kg N. Vi vurderer, at der ikke vil ske nogen tilstandsændring i mosens mod syd, som følge af det ansøgte.

Yderst mod marken, langs mosens østside, er der registreret en § 3-beskyttet sø. Søen omtales i afsnittet "Andre beskyttede naturområder"

Naturområder 4, 5, 7, 10, 11, 12 og 13 - skov øst

Øst for ejendommen ligger et skovområde: Storevænge Skov. Se figur e. Naturpunkt 7 ligger i skoven, uden for kortudsnittet, længere væk fra ejendommen.

Det meste af skoven er angivet på Miljøstyrelsens kort som Gammel skovjordbund, hvilket har betydning for vurderingen af, om skoven er ammoniakfølsom.

Dele af skovens rand mod øst er dog ikke medtaget i udpegningen. Næstved Kommune har haft dialog med ansøgers konsulent herom i efteråret 2022. Næstved Kommune vurderede, at selv om den nærmeste del af skoven ikke fremgår som kategori 3-skov på Miljøstyrelsens kort, har der længe været skov på stedet. Det fremgår af lave og høje målebordsblade og luftfoto 1945. Kommunen vurderede derfor, at det er korrekt at medregne denne del af skoven som ammoniakfølsom.

Skoven blev i forbindelse med den indledende forespørgsel om udvidelse af husdyrbruget på Højbjergvej 10A besigtiget af Næstved Kommune. Se figur f.

Næstved Kommune fandt ved besigtigelsen, at der flere steder i skoven var forekomst af stjerne- og surbundsarter. Der blev også registreret 4 plantearter, som er på skovlovens § 25-liste over værdifulde arter (bjerg-ærenpris, skov-fuglegræs, kristtorn og dværg-perikon). De største naturværdier blev vurderet at være knyttet til skovmoserne samt partier med ældre bøge på tør, fattig skovbund (~9110).

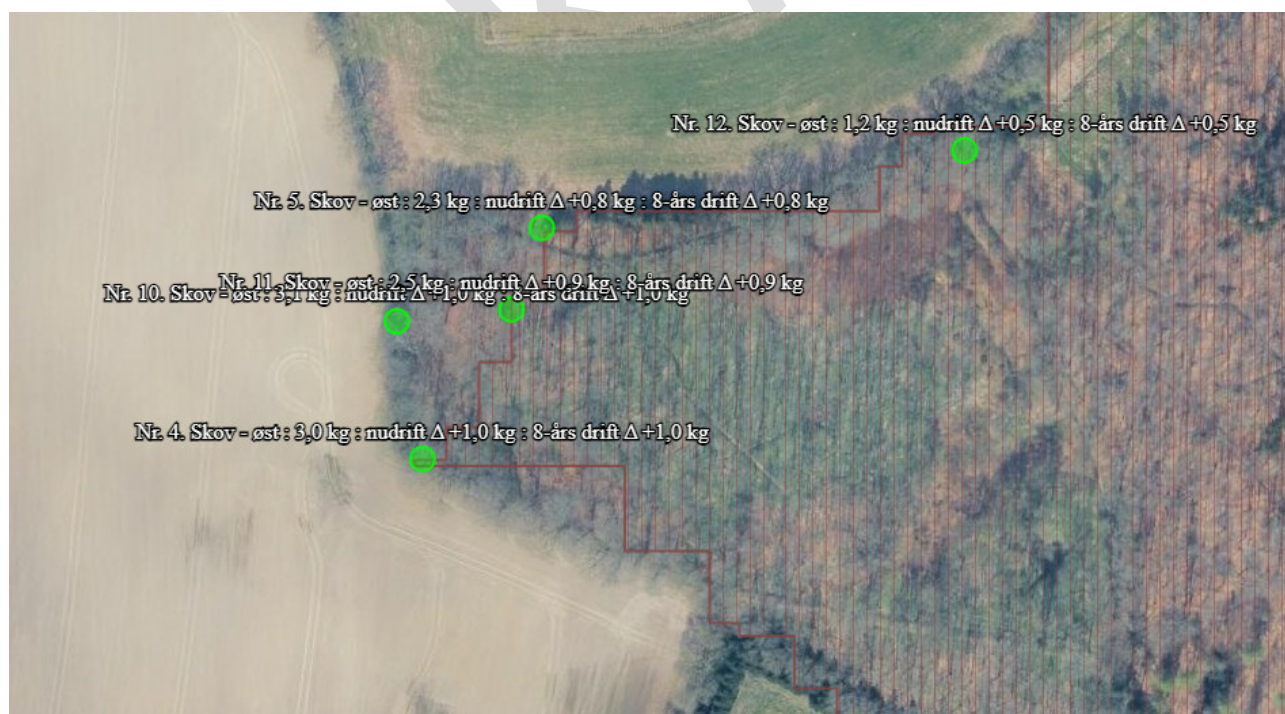
Næstved Kommune vurderede, at tålegrænsen for skovområdet nærmest husdyrbruget skulle sættes til 15 kg N/ha/år. Det kunne have betydning for udvidelse af husdyrbruget.

Efterfølgende er projektet tilpasset, så det generelle afskæringskriterium på maksimalt 1 kg NH₃-N/ha/år i merdeposition i skoven generelt er overholdt. Der er udført beregninger af merdepositionen (kg NH₃-N/ha/år) i syv målepunkter:

Punkt 4: 1,0 kg, punkt 5: 0,8 kg, punkt 7: 0,0 kg, punkt 10: 1,0 kg, punkt 11: 0,9 kg, punkt 12: 0,5 kg og punkt 13: 0,3 kg.

Baggrundsbelastningen af kvælstof er i området ved Storevænge Skov på 12,1 kg N/ha/år. Sammenlagt med totaldepositionen på op til op til 3,0 kg N/ha/år (naturpunkt 4) og 3,1 kg N/ha/år (naturpunkt 10) er tålegrænsen nået (15,2 kg N/ha/år). Nøjagtigheden på tallene er ikke stor nok til, at det kan konkluderes, at tålegrænsen er overskredet.

Dermed har Næstved Kommune ikke fundet anledning til at stille vilkår af hensyn til skoven.

Figur e. Med svag rød skravering ses Miljøstyrelsens kort over Gammel skovjordbund. Naturpunkter 4,5, 10, 11 og 12 fremgår. Punkt 7 og 13 ligger uden for kortet.

Figur f. Område markeret med grønt og to mindre røde flader (skovmoser) blev besøgt 22. oktober 2022.

Naturområde 6 – skov nord

Ca. 540 m nord for ejendommen ligger et lille skovområde, som på Miljøstyrelsens kort er angivet med Gammel skovjordbund. Ifølge historiske kort er der tale om en høj, "Lundshøj, Højen er ikke registreret som fortidsminde (hverken fredet eller ikke-fredet) på Kulturministeriets database Fund og Fortidsminder. Den er heller ikke angivet som kulturarvsareal.

Der er tale om en markant bakke, der er besigtiget af Næstved kommune i 2013. Bakken er fuldstændigt tilvokset med ældre skov (fredskov). Jordbunden er noget sandet, og det meste af kronelaget er tæt. En del rødgran og sitkagran er tidligere plantet, men der er især tale om bøgeskov med højstammede, overvejende ældre træer. Stilkeg, avnbøg, ask, ahorn og spidsløn forekommer. Mod markkanten ses bl.a. slåen. Stort set ingen underskov findes i øvrigt. Ca. 50% af lokaliteten udgøres af habitatnaturtypen, Bøgeskov på morbund, (9110)

Omkring bakketoppen, på de syd- og vestvendte skråninger samt nederst, nær bakkens fod mod nord findes urtebevoksning. På meget af den øvrige del af bakken er skovbunden stort set vegetationsløs. Især ved bakketoppen findes meget store og tætte bevoksninger af majblomst. Derudover indgår bl.a. liljekonval, bølget bunke, pille-star og lidt hvid anemone i det noget tynde urtelag.

Ved bakkens fod mod nord ses læge-ærenpris, og omkring den vest- og sydvendte fod findes væsentlige mængder stor fladstjerne, krat-viol og alm. gedebled; desuden forekommer en art høgurt her.

Merdepositionen af ammoniak er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Det generelle afskæringskriterium på 1 kg N/ha/år er dermed overholdt, og der stilles ikke vilkår af hensyn til skoven.

Naturområde 8, 9 og 10 – søer er ikke kategori 3-natur

I tabel 7 har ansøger medtaget beregning af ammoniakafsætning på fire beskyttede søer. De fremgår som "kategori 3-natur", hvilket dog ikke gælder for søer. De beskrives i afsnittet "Andre beskyttede naturområder".

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Næstved Kommune på baggrund af gennemgangen, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 3-naturområder som følge af udvidelse af produktionen på Højbjergvej 10A.

5.2.5 Andre beskyttede naturområder (§ 3-natur)

Udover kategori 1-, 2- og 3-naturområder findes der andre naturtyper, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, såkaldt § 3-natur. Det er visse vandløb, søer, enge og strandenge, eller mosaikker af disse, som overholder naturbeskyttelseslovens størrelseskriterier og krav til vegetationssammensætning mm. De er ikke på samme måde som de ovennævnte naturområder (kategori 1-, 2- og 3-natur) beskyttede imod ammoniakdeposition i relation til husdyrbrugloven. De er dog omfattet af en generel beskyttelse efter naturbeskyttelsesloven. Det er hovedreglen at der ikke må ske en tilstandsændring af den pågældende § 3-natur ved det ansøgte projekt.

Natur- og Miljøklagenævnet har udtalt, at en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre som altovervejende hovedregel ikke vil medføre en tilstandsændring. Ved en merdeposition på over 1 kg N/ha/år må det konkret vurderes, om der kan ske en tilstandsændring. I forbindelse med vurderingen skal bl.a. områdets tilstand, andre kilder og baggrundsdeposition tages i betragtning.

Kommunens vurdering

En række § 3-beskyttede søer vil modtage en merdeposition af ammoniak som følge af udvidelsen. Det er Naturpunkterne 8, 9 og 14 i tabel 7. Uanset at søerne 8, 9 og 14 i tabellen er angivet som kategori 3-natur, er de ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition. Da der er tale om § 3-beskyttede søer, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring som følge af den planlagte udvidelse.

En beskyttet sø ved Naturpunkt 3 (mose) berøres også. Den er ikke særskilt angivet i tabellen.

Naturpunkt 8 – vandhul-nordøst

Merdepositionen af ammoniak er beregnet til 0,7 kg N/ha/år.

Naturpunkt 9 – vandhul-sydøst

Merdepositionen af ammoniak er beregnet til 0,4 kg N/ha/år.

Naturpunkt 3 – Sø og mose

Naturpunkt 3 er angivet i ansøgningen, så det kan benyttes til beregning for både mose og sø. Næstved Kommune har ændret ruheden for søen til "Vand". En ny beregning i punktet viser dermed, at merdepositionen bliver 0,5 kg N/ha/år. Se figur g.

Figur g. Grøn prik angiver naturpunkt 3. Beskyttet sø ses med blå skravering, mose med rød skravering. De beregnede depositionstal gælder for mosen (ruhed: blandet natur/middel).

Merdepositionen for område 3, 8 og 9 overholder kriteriet på mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha/år, og Næstved Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er risiko for en væsentlig tilstandsændring af de beskyttede søer som følge af den planlagte produktionsudvidelse. Den overvejende del af søer og vandhuller i denne del af Danmark i morænelandskabet er ikke kvælstofbegrænsede. Atmosfærisk deposition af kvælstof vurderer vi derfor generelt ikke vil medføre en ændring af tilstanden i søerne og vandhullerne. Desuden henvises til klagenævnspraksis på området.

Naturpunkt 14 – vandhul-nordvest

Merdepositionen af ammoniak i naturpunkt 14 er beregnet til 3,3 kg N/ha/år, som er mere end afskæringskriteriet for kategori 3-natur.

Den konkrete sø er ikke omtalt i kommuneplanen og indgår ikke i kommuneplanens naturbeskyttelsesområder. Den er heller ikke omfattet af fredninger eller handleplaner for naturpleje.

Søen blev førstegangsregistreret som beskyttet i 1993 af det daværende Storstrøms Amt, ud fra luftfotos. Søen er ekstensivt besigtiget den 6. marts 2012 af Næstved Kommune. Den blev beskrevet som næringsrig, skygget og tilgroet med vedplanter. Søens naturtilstand blev estimeret til V (dårlig), blandt andet som følge af eutrofiering. Der blev ikke udarbejdet artsliste.

Søen ligger i et læhegn med tæt træbevoksning. Det modtager en betydelig tilførsel af kvælstof fra den dyrkede mark (markbidrag), omkring vandhullet. Naturkvaliteten af vandhullet er som følge af næringsstofbelastning og skygning dårlig.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af den konkrete sø som følge af den øgede luftformige kvælstofbelastning.

Der er ikke registreret bilag IV-arter i søen, og Næstved Kommune vurderer, at der ikke er tale om et potentielt yngle- eller levested for padder. Denne vurdering er foretaget med baggrund i kommunens besigtigelse fra 2012 og tolkning af nyeste luftfotos, hvor søen er kraftigt overskygget og dermed uegnet som ynglevandhul for springfrø og stor vandsalamander.

5.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der mere end 100 dyre- og plantearter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV (udtales "bilag 4-arter"), som er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes med stor sandsynlighed (eller er tidligere fundet) ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer blandt andet forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Udover beskyttelseskrævende bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Rødlistede arter og fredede arter er også sårbare arter, som skal beskyttes.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jævnfør habitatbekendtgørelsens § 10 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

I de følgende afsnit har vi opdelt bilag-IV arter i padder, flagermus og øvrige arter.

5.3.1 Levesteder for og påvirkning af bilag IV-padder

Indenfor 1000 meter fra anlægget på Højbjergvej 10A findes ikke mindre end knap 40 større eller mindre naturområder, der langt overvejende udgøres af søer og vandhuller. Dertil kommer flere store, gamle skove. Flere af disse er med stor sandsynlighed levested for en eller flere Bilag IV-padder (springfrø, stor vandsalamander eller spidssnudet frø).

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø holder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet frø er ikke i samme grad som springfrø knyttet til egentlige vandhuller, men foretrækker i langt højere grad oversvømmede partier i moser og på enge (fladvand). Uden for ynglesæsonen lever spidssnudet frø i enge, moser og uopdyrkede fugtige arealer. Det er en art, der kræver høj naturkvalitet på såvel yngle- som rastelokaliteter. Grøn frø lever hele året i vandhuller med skov i nærheden.

I området findes der desuden med stor sandsynlighed skrubtudse, grøn frø, butsnudet frø og lille vandsalamander. Alle padder og deres yngel er fredede i Danmark.

Kommunens vurdering

Registerede arter i nærområdet

Springfrø

Bilag IV-arten springfrø og potentielle ynglevandhuller for arten er fundet indenfor en afstand af ca. 650 m fra anlægget, særligt i vandhuller langs de store skovområder mod nord (figur i på næste side). Besigtigelserne er udført i 2010-2013 af Næstved Kommune i forbindelse med andre husdyrsager. Flere af ynglevandhullerne vurderes også at kunne være ynglesteder for stor vandsalamander, spidssnudet frø, lille vandsalamander, grøn frø og skrubtudse.

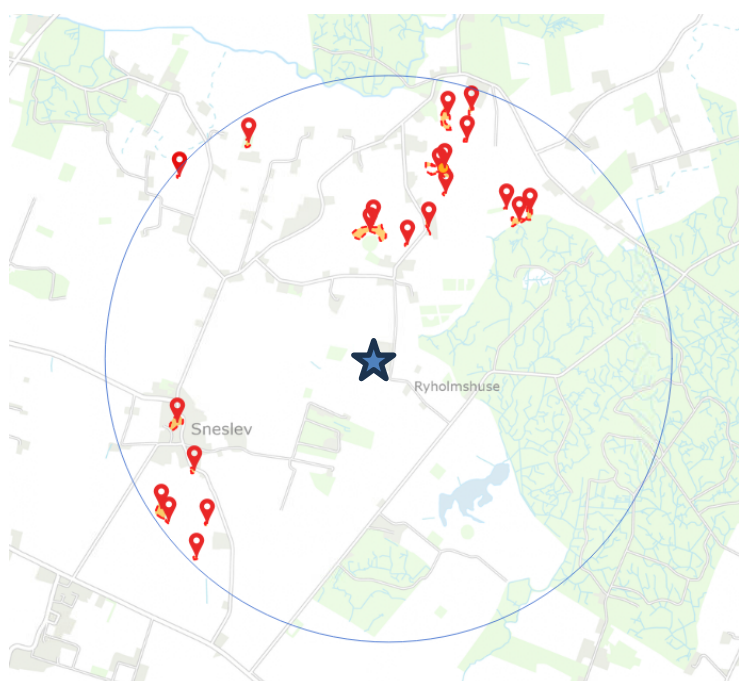
Den almindelige ynglevandring og spredningsafstand over kort tid (1-2 år), eller med store barrierer, er for springfrø maksimalt 500 m¹.

---

¹ Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, DMU, 2007

Springfrø vandrer i det tidlige forår fra sit overvintringsområde, der typisk er løvskov, større remiser og evt. brede levende hegn. Rasteområderne er samtidigt artens levested, idet den hurtigt efter parring og æglægning vandrer tilbage til sit foretrukne levested; skov. De forvandlede padder opholder sig op til et par måneder omkring vandhullet indtil de vandrer til samme levested som de voksne springfrøer. Padderne vandrer ikke mellem vandhullerne om foråret og det er kun, hvis der er tale om meget store bestande af yngel, at de i sensommeren og efteråret vil vandre mindre målrettet mod overvintringsområderne.

På baggrund af artens vandringsmønster, sammenholdt med afstanden mellem anlægget og de registrerede bestande, vurderes det som usandsynligt, at det ansøgte kan få nogen indflydelse på artens udbredelse. Se også afsnit 5.4. om økologisk betragtning af yngle- og rasteområder.

Figur i. Registreringer af springfrø og dens potentielle ynglevandhuller. Danmarks Naturdata. Ejendommen er markeret med stjerne.

Stor vandsalamander

Registreringerne af stor vandsalamander og dens potentielle ynglevandhuller følger i høj grad samme udbredelse som for springfrø. Se figur j.

Der er dog inden for ca. 400 m fra anlægget registreret et potentielt ynglevandhul for stor vandsalamander. Det er naturpunkt 9. Det er en sø, som ligger i et udyrket areal med slåede partier og granplantning, med direkte tilknytning til skoven. Den øgede ammoniakdeposition i punktet er 0,4 kg N og totaldepositionen 0,9 kg N. Begge dele er under 1 kg N/ha/år, hvilket vurderes ikke at medføre en tilstandsændring. Der sker ikke andre tilstandsændringer i selve vandhullet som følge af projektet.

Figur j. Registreringer af stor vandsalamander og dens potentielle ynglevandhuller. Danmarks Naturdata. Ejendommen er markeret med stjerne.

Stor vandsalamander ynder at overvintre i skov, men lige så gerne i haver, stendiger og i tilknytning til boliger (kældre, brændestakke, maskinhuse mm). Den vandrer til vandhullerne i april og har en ret lang forplantningsperiode her. De voksne salamandre kan opholde sig i og ved vandhullet indtil juli/august førend de forlader det. De vil vandre til levesteder, der varierer efter hvor deres ynglevandhuller er placeret.

Agerjord udgør ikke et fourageringsområde for stor vandsalamander. Det gør derimod moser, skove, haver og ekstensive udenomsarealer ved boliger.

På baggrund af artens almindelige vandringsmønstre og vandhullets placering vurderer Næstved Kommune, at hvis der forekommer en bestand af stor vandsalamander i vandhullet, er det mest sandsynligt, at bestanden lever hele året omkring vandhullet, i remisen og udkanten af skoven.

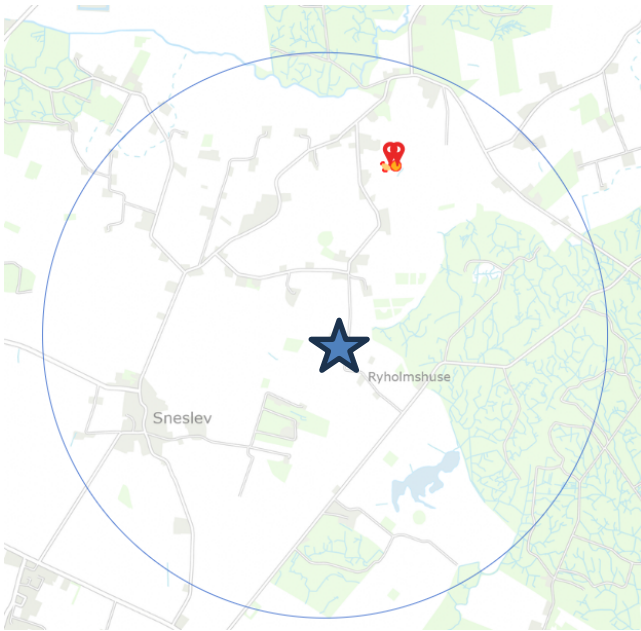
Er bestanden stor, vil nogle af dyrene eventuelt vandre mod mose og skov, f.eks. de to små skovmoser i udkanten af Storevænge Skov, beliggende mod nord. Artens maksimale spredningsafstand over kort tid (1-2 år) eller med store barrierer er ca. 800 m.

Vi vurderer, det er usandsynligt, at arten søger mod de dyrkede markflader, hvor de nye staldanlæg opføres.

Spidssnudet frø

Det er tvivlsomt, om der lever spidssnudet frø i småsøerne i området lige omkring staldanlægget. Ved kommunens besigtigelser i 2010-2012 blev der noteret, at mange af de potentielle ynglesteder for springfrø også kunne være potentielle ynglesteder for spidssnudet frø. De ligger i en afstand af mere end 650 m.

Miljøstyrelsen registrerede i 2008 og 2012 ved NOVANA-overvågning af bilagsarter æg af spidssnudet frø i en sø, beliggende i mose, ca. 1 km nord for Højbjergvej 10A.

Figur k. Rød fane markerer NOVANA-registrering af spidssnudet frø. Danmarks Naturdata. Ejendommen er markeret med stjerne.

Spredningsafstanden for spidssnudet frø over kort tid (1-2 år) eller hvor der er store barrierer er ca. 500 m. Det er usandsynligt, at en bestand fra søen 1 km væk spreder sig til arealerne omkring anlægget. Arten opholder sig som nævnt særligt i fugtige enge, moser og på uopdyrkede, fugtige arealer med god naturkvalitet. Den søger ikke mod dyrket mark eller forstyrrede arealer omkring staldanlæg og lign.

Fredede paddearter

Det er sandsynligt, at der i området (inden for 1 km) findes levesteder for de nationalt fredede paddearter grøn frø, skrubtudse, butsnudet frø og lille vandsalamander.

Miljøstyrelsen har i 2008 i forbindelse med overvågningen af bilagsarter mv. ved besigtigelse af vandhullet ca. 1 km nord for anlægget, vist i figur k, fundet haletudser af butsnudet frø. Ved besigtigelsen den 1. juni 2012 blev fundet ét voksent individ og 10-100 haletudser af butsnudet frø.

Det fremgår endvidere af Naturdatabasen, at Næstved Kommune den 19. april 2013 ved besigtigelse af den omkransende mose har anført, at området er potentielt levested for springfrø, stor vandsalamander, spidssnudet frø, lille vandsalamander, grøn frø og skrubtudse.

Ved Næstved Kommunes besigtigelse af søen i Naturpunkt 9 den 13. juli 2013 blev der registreret grøn frø.

Ved Næstved Kommunes besigtigelse af potentielle ynglevandhuller for bilag IV-arter i 2010-2013 (figur i og j) blev der ved mange af vandhullerne noteret, at de også er potentielle levesteder for grøn frø, skrubtudse og lille vandsalamander.

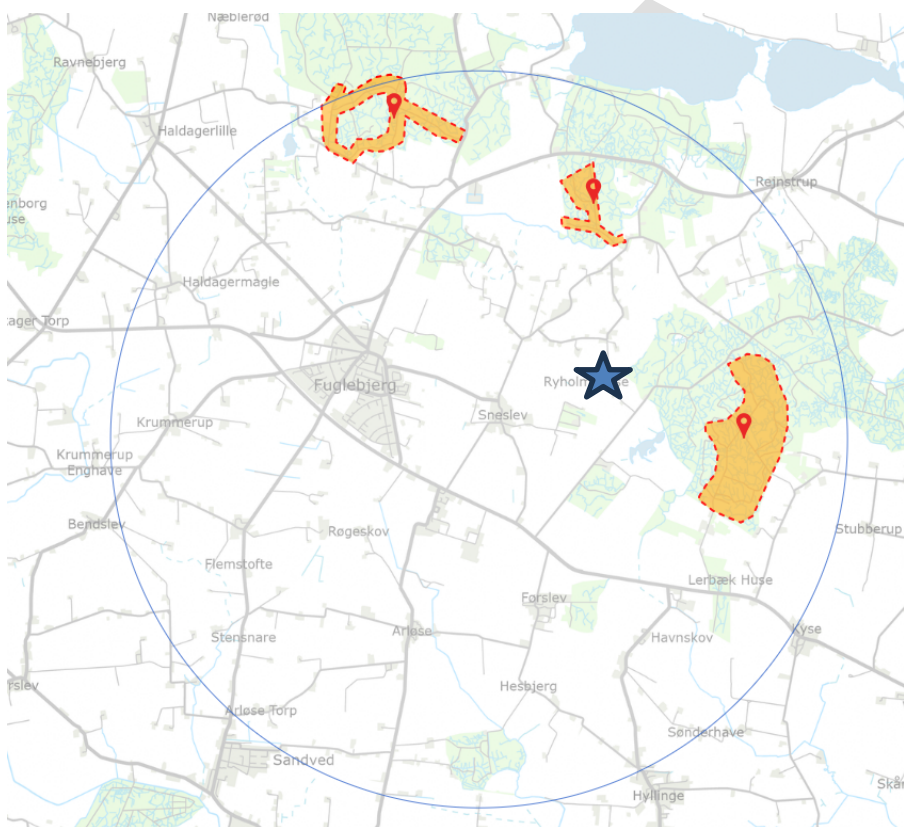

Det er Næstved Kommunes vurdering, at ingen af de fredede paddearter sandsynligvis vil blive påvirket af det ansøgte projekt. Ligesom for bilag IV-padderne gælder, at udvidelsen af staldanlægget ikke direkte påvirker potentielle yngle- eller rastesteder for fredede padder. Ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion påvirker ikke faktiske eller potentielle yngle- eller rasteområder for padder.

5.3.2 Levesteder for og påvirkning af flagermus

Udover nævnte bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. Levesteder for flagermus er bl.a. hule træer, gamle spættehuller og bygninger.

De områder, nærmest det ansøgte anlæg, hvor der er registreret flagermus, er Kastrup Storskov, Harrested skov og Kastrup Overdrev. Registreringerne er udført af Næstved Kommune i 2016. Her er samlet set registreret vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, brunflagermus, sydflagermus, brun langøre, bredøret flagermus og pipistrelflagermus. Se figur 1. Forekomsterne er registreret i en afstand af 1-flere km fra anlægget, men nogle af arterne forekommer uden tvivl også tættere på husdyrbruget, enten fordi de lever her eller søger føde.

Figur 1. De tre skovområder, hvor der er registreret flagermus (Danmarks Naturdata). Højbjergvej 10A er angivet med en stjerne.

Kommunens vurdering

Flagermus er en dyregruppe af bilag IV-arter som ikke er tilknyttet en bestemt beskyttet naturtype, men fouragerer og lever nær deres fødegrundlag, som både kan være bynært, i skove, ældre bygninger, lofter, kirker og hule træer afhængig af hvilken art der er tale om.

Alle arter er fredede. I det ansøgte projekt bliver der ikke fældet træer eller nedrevet bygninger. Vi vurderer derfor at der ikke sker ændringer, som reducerer levestederne for flagermusarter i området. Der er tale om et projekt hvor støj, lys og aktivitet om aftenen og natten vil være mindre end i dagtimerne og derfor vurderer vi, at påvirkning af flagermus vil være uændret i forhold til nudriften.

De tre skovområder, hvor der er registreret flagermus, ligger alle uden for den radius fra husdyrbruget, hvor der kan ske overskridelse af tålegrænsen for gammel skov.

Det ansøgte anlæg vurderes heller ikke at udgøre en barriere for flagermus. Ledelinjer i landskabet hverken fjernes eller gennembrydes.

Så hvad angår forekomsten af flagermus i området, vurderer Næstved Kommune, at projektet ikke påvirker raste- eller yngleområder eller den økologiske funktionalitet for flagermus.

5.3.3 Levesteder for og påvirkning af øvrige bilag IV-arter

Der findes mange forskellige bilag IV-arter, herunder planter, fugle, pattedyr og insekter som har deres levesteder eller et tilknyttet habitat- eller fuglebeskyttelsesområder.

Kommunens vurdering

Det er Næstved kommunes vurdering, at godkendelsen af husdyrbruget ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af levesteder for øvrige bilag IV-arter. Og kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau i husdyrbrugloven er tilstrækkeligt til at beskytte yngle- og rasteområder mod væsentlig negativ påvirkning med ammoniak fra anlægget. En del arter har enten levested eller rastested i habitatområder eller fuglebeskyttelsesområder, men er i sig selv ikke påvirket af ammoniak så længe der ikke sker en tilstandsændring af området. Vi vurderer konkret at tilstandsændringer af naturtyper vil kunne påvirke både dyre- og plantearter, som er sårbare og tilknyttet en bestemt habitattype.

En bilag IV-art som eksempelvis Liden Soldug er tilknyttet Holmegårds mose vil være beskyttet efter udpegningen af kategori 1-naturtypen og vil derfor ikke blive negativt påvirket af ammoniak. Øvrige plante- og dyrearter som har levesteder i kategori 1- og 2-natur vil således ikke blive påvirket negativt.

5.3.4 Økologisk betragtning af yngleområder og rasteområder

I en miljøgodkendelse skal kommunen vurderer det ansøgte projekt ud fra habitatbekendtgørelsen og foretage en habitatvurdering. Denne vurdering vedrører også en samlet vurdering af hvorvidt habitatdirektivets bilag IV-arters yngle- og rasteplads i en bred betragtning kan blive påvirket. Dyreliv kan påvirkes direkte og indirekte, hvor den brede økologiske påvirkning er den indirekte påvirkning. Vurderingen skal foretages ud fra

habitatvejledningen. En del af vurderingen fremgår af ovennævnte afsnit med hensyn til naturtypernes påvirkning af ammoniak til de nærmeste beskyttede naturtyper.

Kommunens vurdering

Den økologiske funktionalitet i et område udgøres overordnet set af paddernes mulighed for at vandre mellem ynglevandhuller og leve-/rasteområder. Af langt mindre betydning er paddernes mulighed for at vandre mellem vandhullerne, især når disse er af dårlig kvalitet.

Næstved Kommune bemærker, at paddernes vandring over dyrket marker og veje medfører stor risiko for, at de dræbes af trafik, jordbearbejdning og fysisk kontakt med pesticider og gødning. Disse faktorer er ikke relateret til husdyrbruget og bliver derfor ikke reguleret i miljøgodkendelsen, og kommunen har ikke fundet anledning til at foretage en vurdering af sådanne faktorerers betydning for arternes økologiske funktionalitet.

I det aktuelle tilfælde vurderes spidssnudet frø at yngle og raste i sø- og moseområdet ca. 1000 m nord for Højrebyvej 10A, springfrø i flere søer langs de store skove nord for Højrebyvej 10 A (> 650 m), og stor vandsalamander i søen og remisen øst for ejendommen (naturpunkt 9, ca. 400 m væk).

Vi vurderer, at paddernes vandringer væk fra yngle- og rasteområder hovedsageligt vil ske til de nærliggende skove med deres diger, fugtige lavninger mm. Fødesøgning kan ske både omkring yngledammene og i skovene.

Hvis padderne skulle søge mod nye yngledamme, vurderes det hovedsageligt at foregå langs ledelinjer i landskabet, som vandløb, beskyttede diger og læplantninger. Den normale ynglevandring er af begrænset rækkevidde (springfrø: 100-500 m, spidssnudet frø: 100-300 m, stor vandsalamander: 0-800 m). Vi vurderer, at sandsynligheden for, at arterne vandrer til nærområdet omkring staldanlægget, fra de områder, hvor der er registreret potentielle ynglevandhuller, er meget lille.

Anlægget er ansøgt placeret på et areal, der er landbrugsjord i omdrift og ud fra de forekommende bestande af bilag IV-padder, placeringen af overvintringsområder for padderne, tilstanden i vandhullerne og landskabets udseende med få, smalle og gennembrudte ledelinjer, vurderes anlægget ikke at påvirke den økologiske funktionalitet for padderne negativt.

5.4 Samlet vurdering af sårbar natur og sårbare arter

Kommunens vurdering

Vi har i ovennævnte afsnit gennemgået de enkelte arternes udbredelse i nærområdet og potentiel påvirkning heraf, samt det ansøgte projekts påvirkning af natur, og særligt beskyttet og sårbar natur.

Ud fra de faste regler, som gælder i husdyrbrugloven med hensyn til påvirkning af ammoniak til visse naturtyper, bliver beskyttelsesniveauet overholdt. Beskyttelsesniveauer og vores grundlag for vurderinger fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§26-29. Vi har derfor ikke stillet vilkår af hensyn til påvirkning af natur.

Vi har også vurderet, at der ikke vil ske skade på internationale naturbeskyttelsesområder, herunder særligt beskyttede eller fredede arter. Vi har taget højde for de udpegninger som er særlig sårbare over for næringsstofpåvirkning.

5.5 Lugt

Kommunens beskrivelse

Lugt stammer primært fra staldene. Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af beregninger i det digitale ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk, som beregner en geneafstand for lugt fra staldene. Geneafstanden beskriver den afstand, der minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, for at lugten ikke betegnes som generende (genekriteriet). Genekriteriet fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Genekriteriet gælder ikke for beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren for det ansøgte staldanlæg.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af produktionsarealets størrelse og typen af dyr samt geografisk placering i forhold til staldene (vindforhold). I husdyrgodkendelse.dk foretages automatisk en korrektion for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Kommunens vurdering

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra lugtcentrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Hvis der er flere staldafsnit, er der flere lugtkilder. Der beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er forskellige emissioner fra staldafsnittene.

Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en beregnet afstand, som skal være større end den korrigerede/ukorrigerede geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Kommunen kan konstatere, at ansøger har udpeget de korrekte ejendomme, der udgør henholdsvis nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone. Petersmindevej 9 ligger tættest på det ansøgte staldanlæg. Denne ejendom er uden landbrugspligt og er ikke ejet af samme ejer som Højbjergvej 10A og dermed den ejendom, der er nærmeste nabo. Petersmindevej 9 er beliggende ca. 200 meter fra staldanlægget på Højbjergvej 10A.

Nærmeste ejendom i samlet bebyggelse er Sneslevvej 30. Sneslevvej 30 er beliggende ca. 1 km fra staldanlægget på Højbjergvej 10A. Nærmeste eksisterende byzone omfattet af Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 punkt 1 er Fuglebjerg, som er beliggende ca. 2 km fra staldanlægget.

Der er ingen kumulation i forhold til lugtgener fra øvrige husdyrbrug, ud fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kriterier, idet der ikke forefindes større husdyrbrug (ammoniakemission > 750 kg NH₃-N pr. år) i området indenfor 300 m fra byzone og samlet

bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltbolig. Dette har ansøger indtastet korrekt i ansøgningskemaet, så det indgår i beregningerne.

Idet den korrigerede og ukorrigerede lugtgeneafstand ikke overstiger den vægtede gennemsnitsafstand er lugtgenekravet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Lugtkonsekvenszonen er 841 meter.

Figur 13: Skema fra husdyrgodkendelse.dk, lugtberegning. Afstand til nærmeste nabobeboelse, nærmeste samlet bebyggelse, nærmeste byzone. Vægtet gennemsnitsafstand.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Petersmindevej 9	0	NY	219,8	203,4	278,4	Ja
 Lokalplan 511	0	NY	484	435,6	3652,5	Ja
 Sneslevvej 30	0	NY	484	484	1198,3	Ja
 Fuglebjerg Hgd., Fuglebjerg	0	NY	646,4	646,4	1899,4	Ja

Som det fremgår af figur 13, er lugtgenekriteriet til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Beregningerne er foretaget i det elektroniske ansøgningsystem www.husdyrgodkendelse.dk.

God staldhygiejne, renholdelse af staldareal samt renholdelse af omgivelserne på ejendommen vurderes at medvirke til at minimere lugtudbredelse fra husdyrbruget. Da det er et IE-husdyrbrug skal der udarbejdes og følges en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af ventilationssystemet. Der er et krav jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og tilsynet hermed sker i forbindelse med tilsyn med ejendommen og der stilles derfor ikke vilkår hertil.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige lugtgener i forhold til omkringboende. Der stilles vilkår til minimering af lugt fra produktionen på Højbjergvej 10A ved renholdelse af bl.a. stalde, båse, fodringssystem m.v.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr.

- Hvis Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, så lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder tørhed af båsenes og foderarealernes bund, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.

5.6 Transport

Ansøger oplyser

"Arbejds kørsel til og fra staldanlægget sker via Højbjergvej. Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 07.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter. Det forventes, at ca. 80 % af transporterne vil ligge på hverdage i tidsrummet 07.00-18.00.

Nedenstående tabel 5 viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende.

Tabel 5. Transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned ansøgt	Tidspunkt
Levering af grise	52	52	Hverdage	00.00-24.00
Afhentning af slagtesvin	70	70	Hverdage	00.00-24.00
Afhentning af døde dyr	52	52	Alle dage	07.00-18.00
Levering af foder	104	104	Hverdage (Evt. lørdage)	07.00-18.00 (07.00-14.00)
Gylletransporter til biogasanlæg	-	175	Hverdage	06.00-18.00
Gylleudbringning	125	75*	Alle dage Sæsonbestemt	00.00-24.00
Diverse transporter (brændstof, renovation m.m.)	26	26	Hverdage	06.00-18.00
I alt (gns.)	429	554		

* Transporter til udbringning af husdyrgødning er lavt, da mest muligt udbringes på markerne omkring ejendommen og da der kun kommer det retur fra biogasanlæg, som der er plads til i de to gyllebeholdere på ejendommen.

På figur 2 nedenfor vises til- og frakørselsveje til staldanlægget.

Figur 2. Til- og frakørselsveje til ejendommen.

Generelt er der tale om relativt få transporter til og fra husdyrbruget, da dette er placeret centralt i forhold til omdriftarealerne, som ansøger driver.

Der er tale om en fortsættelse af et eksisterende husdyrbrug, hvor der sker en mindre stigning i antallet af transporter primært på grund af en stigning i den producerede mængde husdyrgødning.

En stor del af husdyrgødningen kan udbringes direkte fra gyllebeholderne på ejendommen til de omkringliggende marker, og der er derfor et relativt lavt antal transporter med husdyrgødning.

Reglerne for udkørsel af husdyrgødning vil blive overholdt. En del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage.

Alle grænser for tilladelig støj fra transporter til og fra ejendommen vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold, og da der samtidig er relativt langt til de nærmeste nabobeboelser, vurderes det, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener.”

Kommunens vurdering

Der er estimeret ca. 550 årlige transporter. Transporterne udgøres primært af gylletransporter med traktor og lastbil, levering af foder samt levering og afhentning af smågrise og slagtesvin, og døde dyr. Gennemsnitligt forventes ca. 2 transporter pr. hverdag.

Ud fra det samlede dyreholds størrelse vurderer Næstved Kommune, at der er tale om et nødvendigt antal transporter på årlig basis. Ved ind- og udkørslen via Højbjergvej vil der blive kørt tæt på to nabobeboelser og ved ind- og udkørsel via Petersmindevej vil der blive kørt tæt på tre nabobeboelser. For at mindske eventuelle støjgener for nabobeboelserne stilles vi vilkår om, at transport til og fra ejendommen som hovedregel skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 –18.00. Vi vurderer også, at de fleste transporter kan blive planlagt, så det sker inden for dette tidsrum. Støj i forhold til transporter er behandlet i afsnit 4.5.

Idet landzonen bliver betragtet som landbrugets erhvervsområde, må beboere af boliger i landzonen acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, som f.eks. øget trafik til og fra landbrugsejendommen i perioder med gylleudbringning og høst. Dette må dog fortsat ikke føre til unødige gener.

Kørsel på ejendommen i forbindelse med den daglige drift må accepteres ved en landbrugsbedrift. Kørsel internt på ejendommen vurderes ikke at give anledning til væsentlige gener for nærmeste nabobeboelse, idet kørsler vil foregå mere end 200 meter fra den nærmeste nabobeboelse og der er ikke køreveje omkring staldanlægget, der passerer direkte forbi nogen naboer.

Der gøres opmærksom på, at kommunen ikke kan regulere transportrute på offentlig vej i en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven, idet færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Støj i forhold til transporter er behandlet i afsnit 4.5. Her stiller vi blandt andet vilkår i forhold til transporter tæt på nabobeboelser. Det er Næstved Kommunes vurdering, at til og fra kørsel til ejendommen, under forudsætning at støjvilkårene overholdes, ikke vil være til væsentlig gene for de nærmeste naboer eller andre.

Samlet vurderes vi, at antallet af transporter til og fra ejendommen, som følge af det ansøgte ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for omgivelserne.

5.7 Støj

Ansøger oplyser

"Beskrivelse af støjkloder

Støjkloder fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kloder:

- Staldanlæg (fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m.) og ventilationsanlæg.
- Interne og eksterne transporter.
- Ind- og udlevering af grise.
- Levering af foder/korn.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor tidsrummet 07.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af grise, der kan påbegyndes før kl. 07.00. Det forventes at ca. 80 % af transporterne vil ligge på hverdage i tidsrummet 07.00-18.00. Ventilationsanlægget er tændt i døgndrift.

Der kan også være afvigelser i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, der i et begrænset antal dage om året kan forekomme på alle tider af døgnet.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Ventilationsanlægget vil være i konstant drift, men støjen herfra vil være lav. Der er installeret ventilatormotorer med et lavt støjniveau. Ventilationsanlægget serviceres og vedligeholdes, hvilket er medvirkende til, at støj herfra er minimal.

Der fodres med færdigblandet foder og foderlevering sker med indblæsning af foderet til de fire fodersiloer, der står ved staldens østvendte gavl. Foderindblæsning foregår på hverdage i tidsrummet 07.00-18.00 og eventuelt på lørdage i tidsrummet 07.00 til 14.00. Det tager ca. 20-30 minutter pr. gang, der leveres foder ca. 2 gange pr. uge.

Staldanlægget er et moderne anlæg og motorer fra fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m. er placeret indendørs, hvorfor støj herfra er minimal.

Det forventes ikke, at transporter vil give anledning til væsentlige støjgener, da der er gode til- og frakørselsveje til ejendommen i behørig afstand til nabobeboelser.

Det vurderes at alle generelle krav vedrørende støj fra produktionsanlægget vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

På ovenstående baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for omboende.

Rystelser fra stationære maskiner og fra køretøjer

Der er ingen stationære støjkluder, der giver rystelser. Rystelser kan muligvis opleves fra tunge transporter.

Lastbiler, der holder ved ejendommen i forbindelse med af- og pålæsning, slukker motoren med det samme for at spare på brændstoffet og for at mindske emissionerne. Der er et begrænset antal transporter fra ejendommen med husdyrgødning, da hovedparten af disse transporter foregår via interne markveje til og fra marker omkring driftsbygningerne.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er rystelser fra det konkrete husdyrbrug, der giver væsentlige gener for omgivelserne.

Kommunens vurdering

Ved vurdering af støj fra ejendommen, vurderes der på støj fra faste tekniske installationer

som f.eks. ventilatorer, foderblander, pumper, kompressor m.v., og der vurderes på de interne og eksterne transportere.

De væsentligste støjkilder på ejendommen vurderes, at være afhentning af husdyrgødning, levering og afhentning af grise og foder samt håndtering af foder. Desuden vil der kunne forekomme støj fra ventilation af staldene samt omrøring af gyllebeholderne.

Ansøger har oplyst, at ventilationsanlægget serviceres jævnlige. Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug er der jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §44 krav om, at der skal udarbejdes og følges en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af ventilationsanlægget. Vi stiller vilkår om at defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende straks skal udbedres eller skiftes. På den baggrund vurderer vi, at staldanlægget kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Interne transportere og aktiviteter omkring staldanlægget vil komme til at foregå ca. 200 meter fra nærmeste nabobeboelse. Ansøger oplyser, at det forventes, at 80% af alle transportere vil foregå i tidsrummet kl. 07 – 18. Antallet af transportere til og fra ejendommen er ca. 550 svarende i gennemsnit til ca. 2 transportere dagligt på hverdage.

For at mindske eventuelle støjgener for naboejendommen, stiller vi vilkår om, at transport til og fra ejendommen som hovedregel skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00. Undtagelse for hovedreglen er transportere som husdyrbruget ikke selv kan planlægge. Undtagelsen forudsætter, dog at transporterne kan overholde husdyrbrugets støjvilkår (på egen grund).

Ansøger oplyser, at der kan være afvigelser i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, der i et begrænset antal dage om året kan forekomme på alle tider af døgnet. Desuden oplyser ansøger, at det ikke forventes, at transportere vil give anledning til væsentlige støjgener, da der er gode til- og frakørselsveje til ejendommen i behørig afstand til nabobeboelser.

Denne ejendom er dog beliggende så transportere til og fra ejendommen (ind- og udkørsel) vil foregå tæt op ad nabobeboelser, lige meget hvilken af de to tilkørselsveje der anvendes. Da støjvilkårene skal overholdes, ved transportere på husdyrbrugets grund, stiller vi vilkår om, at transport med gylle og korn til og fra anlægget ikke må foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 7.00 i hverdage og lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00. Vi stiller vilkåret for at sikre, at støjgrænserne kan overholdes ved nabobeboelserne beliggende ved den private del af Højbjergvej, som transporterne af gylle og korn vil køre tæt forbi.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier vil blive anvendt som vilkår i miljøgodkendelsen.

Der stilles vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, hvis Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB(A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

- Hvis myndigheden vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførslen aftales med tilsynsmyndigheden.
- Transport til og fra ejendommen skal som hovedregel foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00.
- Transport med gylle og korn til og fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 7.00 i hverdage. Lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00.
- Egne transportere til og fra ejendommen skal foregå mandag til fredag kl. 7-18. Undtagelsesvist kan der forekomme kornkørsel og andet markarbejde på andre tidspunkter.
- Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og defekte/støjende ventilatorer skal straks udbedres.
- Defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende skal straks udbedres eller skiftes.
- Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

5.8 Støv

Ansøger oplyser

" Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm m.m. Al håndtering af mulige støvkilder foregår indendørs. Staldanlægget, hvor støvende aktiviteter kan forekomme, ligger i god afstand til de nærmeste nabobeboelser. Desuden er der bygninger og/eller levende hegn imellem støvende aktiviteter og nabobeboelser.

På ovenstående baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omboende."

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug skal enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlægget eller behandle afgangsluften fra staldanlægget ved hjælp af et luftrensningssystem. Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §48 og vi stiller derfor ikke vilkår til dette.

Kommunen vurderer, at den største kilde til støv ved den daglige drift er kørsel internt på ejendommen. Interne transporter på veje og pladser omkring staldanlægget kan medføre støv. Det vurderes dog at de nærmeste naboer ikke vil blive generet af støv på grund af den faktiske afstand til nabobeboelserne. Desuden vil indføring af færdigfoder ske til tætte siloer som placeres langt fra naboer.

Kørsel på den private del af Højbjergvej foregår på grusvej og tæt forbi naboer og kan derfor i tørre perioder være medvirkende til støvdannelse og eventuelt også støvgener. På baggrund heraf stilles vi vilkår om at opstå der støvgener hos nærmeste nabo eller andre som følge af drift af husdyrbruget, skal driftsherren sørge for at nedbringe generne.

Vilkår:

For at imødekomme eventuelle væsentlige støvgener fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

5.9 Lys

Ansøger oplyser

" Lyset i staldene vil primært være tændt i tidsrummet kl. 06.00 til 20.00.

Der sidder orienteringslys ved udleveringsrampen til den nye stald. Lyset er kun tændt efter behov og der er ikke direkte indsigt til lyskilden fra de nærmeste nabobeboelser, da der er afskærmende beplantning.

På ovenstående baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omboende."

Kommunens vurdering

Ansøger oplyser, at lyset primært vil være tændt i tidsrummet 06.00-20.00.

IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §47. Kravet indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem eller belysningsanlæg. Da der er tale om en nyetablering, så vil dette gælde for alle lyskilder på husdyrbruget. IE-husdyrbrugene skal opbevare fakturaer for gennemførte udskiftninger, i fem år og kunne forevise fakturaerne på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Vi vurderer, at staldens beliggenhed i forhold til nabobeboelser, er i god afstand hertil, så der vil ikke være tale om væsentlige lyspåvirkninger hos naboejendomme. Vi vurderer, at der i vinterhalvåret vil være behov for udendørs belysning ved leveringsramperne i forbindelse med afhentning og levering af smågrise og slagtesvin. Ved kørsel op mod Højbjergvej vil transporter kortvarigt kunne medføre lys mod nabobeboelserne. Da det er et begrænset antal lastbiler, som kommer til at kører på vejen, når det er mørkt og uden for normal arbejdstid, vurderer vi, at det ikke vil medføre en væsentlig gene. Der er sat vilkår om tomgangskørsel, så der ikke må holde transporter i tomgang på grusvejen ved Højbjergvej 10A.

For at minimere lyspåvirkningen til omgivelserne mest muligt og for til stadighed at reducere energiforbruget stilles vilkår til anvendelse af bevægelsessensorer eller afbrydere som er let tilgængelige for dem, som skal anvende orienteringslyset.

Vilkår

For at undgå lysgener ved naboer, bliver der stillet vilkår om at,

- Der skal anvendes bevægelsessensorer, hvor det er muligt eller afbrydere som er let tilgængelige for brugeren.
- Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

5.10 Kemikalier

Ansøger oplyser

”Opbevaring af olie og kemikalier

Der opbevares diesellole i en tank 1.800 l, der står indendørs. Eventuelt spildolie opbevares ligeledes indendørs.

Pesticider

Der opbevares pesticider i aflåst rum med støbt gulv uden afløb.”

Kommunes vurdering

For at opbevaring af sikre opbevaring af pesticider og kemikalier, stiller vi vilkår til håndtering og opbevaring af disse.

Hvis der skal foregå tankning af diesel på ejendommen, skal det ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag, hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Derved kan eventuelt spild opsamles, og der forekommer ikke risiko for forurening af jord, overfladevand eller undergrund. Tanken skal opstilles med god afstand til tagedløb, og placeres hvor der ikke er risiko for at den bliver påkørt.

Vilkår

For at forebygge forurening af jord og grundvand, bliver der stillet vilkår om at,

- Tanke til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.
- Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller.
- Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlag, uden afløb i nærheden, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

5.11 Affald

Ansøger oplyser

"Døde dyr

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06 2011).

Opbevaring af olie og kemikalier

Eventuelt spildolie opbevares ligeledes indendørs.

Medicinrester og emballage

Medicinrester og medicinaffald opbevares utilgængeligt i lukkede beholdere.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Næstved Kommunes affaldsregulativ.

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelt olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Døde dyr afhentes af DAKA."

Kommunens vurdering

Næstved Kommune vurderer, at husdyrbrugets affald bortskaffes i henhold til gældende lovgivning og at opbevaring og håndtering af affald på husdyrbruget i foregår miljømæssigt forsvarligt.

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01.06.2011. Vi vurderer, at der er behov for at stille vilkår om overdækning af døde dyr, enten ved brug af kadaverkappe, presenning eller i en lukket container. Vi stiller også vilkår til at placeringen af døde dyr skal ske som ansøgt og angivet på bilag 1.1, markering D.

Vilkår

For at imødegå forurening samt for korrekt opbevaring og bortskaffelse af affald fra ejendommen, bliver der stillet vilkår om at,

- Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
- Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
- Hvis spildolie opbevares i en olietank, skal tanken sløjfes efter de samme sløjfningsterminer, som tanke omfattet af den til enhver tid gældende olietanksbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines). Tanken skal opstilles på et tæt underlag, og der skal være påmonteret tankplade på tanken, hvor fabrikationsår fremgår.
- Døde produktionsdyr skal opbevares overdækket på en fast opbevaringsplads, i lukket container eller i kølecontainerbrønd. Overdækningen kan f.eks. bestå af en kadaverkappe eller kadaverpresenning, som er isyet jernrør i kanten til afstivning. Overdækningen skal dække alle dyr og være intakt.

5.12 Skadedyr

Ansøger oplyser

"Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget.

I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet."

Kommunens vurdering

Bekæmpelse af fluer på ejendommen foretages efter de seneste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet. Ved den nødvendige bekæmpelse af fluer vurderer vi, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til gener for omkringboende. Hvis ejendommen desuden holdes ryddelig herunder fri for spild af foder og fri for oplag af affald, vurderer vi, at der ikke er forøget risiko for opformering af rotter. Der stilles vilkår hertil. Vi har stillet vilkår til, at der dagligt skal fjernes eventuelt foderspild. Det vil typisk være spild ved fodersiloerne eller i forbindelse med rengøring heraf.

Vilkår

For at undgå tilhold af skadedyr bliver der stillet vilkår om at,

- Ejendommen skal foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

5.13 Husdyrbrugets ophør

Ansøger oplyser

"Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning i kummer og kanaler tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler."

Kommunens vurdering

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvar for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, skal meddeles til tilsynsmyndigheden.

Næstved Kommune vurderer, at der ved eventuelt ophør af husdyrproduktionen skal foretages en fuldstændig oprydning på ejendommen. Det vil sige, at affald, kemi og olie skal fjernes.

Foderlagre og gyllebeholderebeholderen skal tømmes, og bygninger og anlæg skal rengøres. Ved ophør er IE-husdyrbrug også omfattet af reglerne i §51 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hvis besætningen rammes af sygdom, skal dette håndteres efter gældende lovgivning.

Vilkår

For at forhindre forurening i forbindelse med eventuelt ophør af produktionen, bliver der stillet vilkår om, at

- Den driftsansvarlige for husdyrproduktionen eller ejer af ejendommen skal oplyse tilsynsmyndigheden om ændringer af ansvar for driften og dyreholdet eller af ejendommen, umiddelbart i forbindelse med at overdragelsesdatoen kendes af parterne.
- Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

6. Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser

"Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Gylleudslip ved f.eks. lækage på pumperør, spild ved overpumpning fra gyllebeholder til gyllevogn eller væltet gylletransport.
- Spild af olie og kemikalier/pesticider.
- Strømsvigt i staldanlægget.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Der udføres regelmæssig beholderkontrol på gyllebeholderne.
- Ved strømsvigt er der nødopluk i staldene, og der gives en alarm til mobiltelefon hos den driftsansvarlige.
- Opbevaring af olie sker forsvarligt, og der anvendes kun godkendt olietank.
- Ved uheld med gylle eller olie kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger. Således at gene og risiko for en forurening begrænses mest muligt. Et eventuelt spild af olie opsuges med savsmuld/kattegrus. Ved større spild opdæmmes med halmballer, jord og lignende.

Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

Desuden bliver der udarbejdet en beredskabsplan, når den nye stald tages i brug."

Kommunens vurdering

Næstved Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at foretage egenkontrol på ejendommen og ved løbende vedligeholdelse af installationer i staldene samt af landbrugsmaskiner.

Driftsforstyrrelser, der forårsager forurening af omgivelserne vurderes at være begrænset gennem virksomhedens interne procedurer herunder forhold som opsyn ved håndtering af husdyrgødning, beholderkontrol, og de øvrige vilkår i denne miljøgodkendelse, samt de krav der er for IE-husdyrbrug med hensyn til beredskabsplan, miljøledelse og godt landmandskab, herunder instruktion af medarbejdere.

For IE-husdyrbrug er det et krav jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44, at gyllebeholdere skal tjekkes for skader, nedbrydning og utætheder mindst en gang årligt og gennemgangen skal dokumenteres. Der stilles derfor ikke vilkår til dette.

Ved eventuelle uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 114.

7. Egenkontrol

Ansøger oplyser

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. Ansøger aflæser og registrerer forbrug af vand og el en gang årligt i forbindelse med årsregnskabet.

Virksomhedens el- og vandforbrug er konstant over året, der er ingen større sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. Der henvises i øvrigt til afsnit 6.1 vedr. "Management".

Kommunens vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at ansøgningens forudsætninger og godkendelsens vilkår overholdes. Herunder dokumentation for egenkontrol i forbindelse med driften af luftrenseren.

Desuden skal det sikres, at husdyrbruget ved tilsyn kan dokumentere de lovpligtige egenkontroller i henhold til de krav til IE-husdyrbrug der fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og til egenkontrol for luftrenseren. Vi vurderer, at der skal stilles vilkår, som fremgår af Miljøstyrelsens forslag til den pågældende luftrenser fra SKOV.

Desuden skal IE-husdyrbrug en gang årligt indsende visse informationer til kommunen, herunder udarbejde en plan for regelmæssig kontrol, det vil sige en logbog for kontrol af årlig gennemgang for tegn på skader, nedbrydning og utætheder i gyllebeholder, forsyningsystemer til vand og foder, ventiler og rør på siloer og transportudstyr med videre, samt dokumentation for ledelsessystem og dokumentation for fodringskrav. Da det er et fast krav, så stiller vi ikke vilkår til disse forhold.

Vilkår

For at husdyrproduktionen kan dokumentere, at miljøgodkendelsens vilkår er overholdt, bliver der stillet vilkår om at:

Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter, flyttelister eller slagteriefregninger. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.
- Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr.
- Kvitteringer for aflevering af affald minimum 3 år tilbage.
- Årlig registrering af el-, diesel-, fyringsolie og vandforbrug.
- Dokumentation af miljøfarligt affald min for bortskaffelse minimum 3 år tilbage.
- Dokumentation for flue- og rottebekæmpelse.
- Ajourført lagerregnskab for husdyrgødning.

Egenkontrol for fast overdækning af gyllebeholderen med telt

- Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningerne noteres med angivelse af beholder og dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Egenkontrol for gyllekølingen

- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer.
- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 8 dage.
- Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
-

8. Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøger oplyser

Alternative løsninger

”Der er ikke overvejet alternativer til det ansøgte, da der dels er tale om en ændret udnyttelse af de eksisterende stalde og opførsel af en ny stald i direkte forlængelse af de eksisterende stalde.

Den bedste placering af den nye stald er i direkte forlængelse af det eksisterende staldanlæg.”

0-alternativ (referencescenario)

”Beskrivelsen af et referencescenario og den sandsynlige udvikling heraf, hvis projektet ikke gennemføres, er det grundlag, hvorpå væsentligheden af projektets indvirkninger på miljøet vurderes. Hermed etableres en baseline for vurderingen af projektet. Baseline er en fortsættelse af det eksisterende produktionsanlæg som består af de komponenter, der er beskrevet i IT-ansøgningskema nr. 224.156 i afsnittet ”nudriften”.

I kapitel 5 er væsentligheden af projektets indvirkninger på omgivelserne vurderet i forhold til baseline.

Hvis det ansøgte projekt gennemføres, vil der kunne produceres flere smågrise og slagtesvin med en mindre miljøbelastning pr. stk. Det skyldes, at der etableres miljøvenlige staldsystemer og miljøteknologier. Miljøstatus i forhold til støj, støv, lys, landskab og transport vil praktisk taget være uændret i forhold til baseline. Miljøstatus i forhold til lugt og ammoniak vil være en forøgelse af disse emissioner, men det er vurderet i kapitel 5 (afsnit 5.3.1 og 5.5), at ændringerne i forhold til baseline ikke er væsentlige.

Det vil være muligt at opnå effektiviseringer, der betyder, at der vil være tale om en reduceret miljøbelastning pr. produceret smågris/slagtesvin, hvis det ansøgte gennemføres. Disse effektiviseringer kan bestå af en bedre sammensætning af antal smågrise og slagtesvin eller et ændret vægtinterval alt efter, hvad der efterspørges på slagteriet.

Desuden implementeres miljøteknologier, der nedbringer såvel ammoniakemissioner som klimagasser pr. produceret enhed. Det drejer sig om følgende teknologier:

- Gyllekøling i slagtesvinestaldene
- Fast overdækning på den største gyllebeholder
- Staldsystem med 50-75 % fast gulv i slagtesvinestierne”

Kommunens vurdering

Næstved Kommune vurderer, at ansøger har redegjort og belyst alternative løsninger og 0-alternativet tilstrækkeligt.

Samlet vurdering

Ansøger oplyser

"Vedrørende ansøgningskrav jf. § 4 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen):

Stk. 7. Ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten skal ansøger tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning.

Stk. 8. Miljøkonsekvensrapporten, herunder de oplysninger, som ansøger skal give efter bilag 1, pkt. E og F, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,*
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,*
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,*
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,*
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og*
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.*

I bilag 1 under afsnit E. Miljøkonsekvensrapporter står følgende:

Kravene i pkt. B, E og F, jf. § 4, fastlægger samlet de oplysninger, som ansøgeren skal fremlægge i miljøkonsekvensvurderingsrapporten under hensyntagen til projektets særlige karakteristika, herunder dets placering og tekniske kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbrug og for det miljø, som kan forventes at blive berørt, og er integreret i det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Nedenfor er der en konklusion for de oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at bliver berørt. Alle de oplysninger, der er relevante for det konkrete projekt, er beskrevet igennem miljøkonsekvensrapportens afsnit ovenfor og konklusionen i forhold til § 4 herunder bilag 1 pkt. B, E og F er gengivet nedenfor.

Ansøgers konklusion af miljøkonsekvensrapport for Højbjergvej 10A

I den konkrete sag vurderes der ikke at være forhold vedrørende anden lovgivning, der skal tages hensyn til.

Med hensyn til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §4 stk. 6 er der følgende konklusioner:

Befolkningens og menneskers sundhed

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3 om vurdering af gener i lokalområdet, er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger med lugt, støj, støv m.m.

Det vurderes desuden, at en svineproduktion som den ansøgte hverken direkte eller indirekte har påvirkning på befolkningens eller menneskers sundhed.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.5 om vurdering af ammoniakpåvirkning, er det vurderet, at det konkrete projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug i lokalområdet medfører væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af naturområder.

Da bilag IV-arters yngle- og rasteområder er direkte eller indirekte afhængige af, at der ikke sker væsentlige tilstandsændringer af naturområder, vurderes det, at der ikke sker væsentlige påvirkninger af bilag IV-arters yngle- og rastområder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 6 er der vurderet på anvendelse af BAT. Det vurderes, at der anvendes BAT i tilstrækkeligt omfang på ressourceforbrug. Der er dermed redegjort for, at det konkrete projekt reducerer forbruget af energi mest muligt, hvilket alt andet lige betyder et mindre klimaaftryk fra husdyrbruget.

Desuden er alle stalde, gødningskanaler, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere udført af tætte materialer i henhold til gældende forskrifter på området (landbrugets byggeblade).

Der er ingen skadelige emissioner fra stoffer, der kan være giftige for omgivelserne. Som nævnt har ammoniakemissionen ingen væsentlige virkninger på naturområder i omgivelserne.

Desuden er der i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.1 redegjort for, at alle lugtgenekriterier er overholdt.

Endelig vurderes det, at det konkrete husdyrbrug hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter udgør en risiko for indvirkning på klimaet. Dels vurderes det, at emissionen med klimagasser som følge af det ansøgte er yderst begrænset i forhold til den totale udledning af klimagasser på nationalt plan og dels vurderes det, at det ansøgte husdyrbrug ikke er sårbart overfor de klimaændringer, der er i vente indenfor en periode på ca. 30 år, hvilket er den estimerede levetid for det konkrete projekt.

På den baggrund vurderes det, at det konkrete projekt ikke medfører direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund, vand, luft eller klima.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.1.1., 5.2, 5.3 og 5.5 er det vurderet, at det konkrete projekt ikke medfører væsentlige påvirkninger af landskabet. Desuden er alle afstandskrav overholdt, og der er ingen væsentlige påvirkninger af kulturarv og materielle goder.

Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at der ikke er væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil imellem de enkelte faktorer under punkterne 1-4.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 8, er der redegjort for eventuelle uheld og risici. Det er vurderet, at den største risiko for ulykker eller katastrofer er gylleudslip.

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 8 er der redegjort for de foranstaltninger, der skal minimere eventuelle uheld, og hvordan der skal reageres, hvis et uheld skulle opstå. På den baggrund vurderes det, at sårbarheden i forhold til punkterne 1-5 er tilgodeset i tilstrækkeligt omfang. Det vurderes således, at der ikke er væsentlige risici i forbindelse med ulykker og katastrofer.

Sammenfatning af konklusionen (bilag 1 pkt. B, D og F)

For det konkrete husdyrbrug vurderes der ikke at være yderligere oplysninger, som er relevante for de særlige karakteristika, der gør sig gældende for det ansøgte og for det miljø, der kan forventes at blive berørt.”

Kommunens vurdering

Det er Næstved Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan etableres og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

9. Bilag

Bilag 1.1 – Oversigt over anlægget

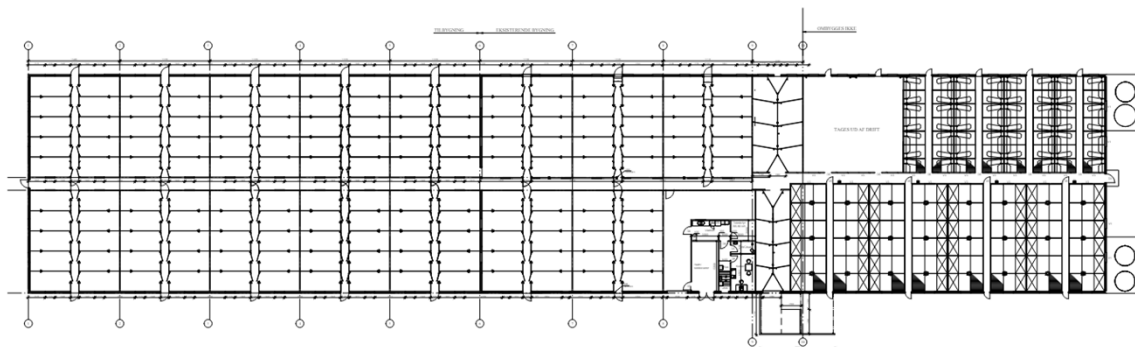
Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Svinestald	242 m ² (Dyretype: Smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
2	Svinestald	460 m ² (Dyretype: Smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
3	Teknikrum	-	-
4	Svinestald	246 m ² (Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
5	Svinestald	368 m ² (Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
6	Ny svinestald	1.228 m ² (Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise)	Delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
G1	Gyllebeholder	540 m ² overfladeareal (2.500 m ³)	Fast overdækning (PVC)
G2	Gyllebeholder	133 m ² overfladeareal (570 m ³)	Flydelag
S1-S4	Fodersiloer	Ca. 18 ton pr. stk.	
D	Døde dyr		Opbevares på fast plads

Bilag 2 Plantegning

BYGGERE:	Susanne Hastrup Jeppesen, Tybjergvej 20, 4160 Herfølge
BELIGGENHED:	Højbjergvej 10A, 4200 Fuglebjerg
MATR.NR.	3a Højbjerg by, Furesø
MÅL:	1:200
TITEL:	STUEPLAN
TEGN.NR.	2,01
DATO:	22/12/2020
INGENIØRFIRMAET:	LN RÅDGIVNING
ØKONOMISKE DATA:	ØKONOMISKE DATA

Bilag 3 Ansøgers beregning på gyllekøling

Beskrivelse af gyllekølingsanlæg

Gyllekølingsanlægget er etableret med henblik på at reducere ammoniakemissionen for at reducere ammoniakdepositionen på naturområderne i lokalområdet.

Gyllekølingsanlægget dimensioneres, så der er en ammoniakreduktion på mindst 4,9 %.

Gyllekølingen etableres i alle slagtesvinestier.

Tabel B3. Gyllekumme og køleeffekt.

Staldafsnit	Gyllekumme	Køleeffekt pr. m ² gyllekumme*	Total køleeffekt*
Nr. 1	920 m ²	19,41 W/m ² *	17.857 W

*Køleeffekt hvis varmepumpen kørte kontinuerligt, hvilket den ikke behøver gøre.

Egenkontrollen på gyllekølingsanlægget er en timetæller. Principperne herfor er beskrevet i miljøstyrelsens vejledning af 15. juli 2015 om anvendelse af timetæller ved gyllekøling til slagtesvin, søer og smågrise.

Nedenfor er den nødvendige driftstid (antal timer pr. år) beregnet.

Dimensionering af gyllekøling

Der regnes med en eller flere varmepumper med en samlet varmeydelse på 25 kW.

Varmepumpens effektfaktor er 3,5 (COP på 3,5). Varmepumpens køleydelse bliver dermed: $(25 - 25/3,5) \text{ kW} = 17,857 \text{ kW}$.

Hvis varmepumpen kører kontinuerligt, vil køleeffekten pr. m² gyllekanal være: $(17.857 \text{ W}/920 \text{ m}^2) = 19,41 \text{ W/m}^2$.

Det giver en faktisk ammoniakreduktion på:

- $0,85 \cdot 19,41 - 0,004 \cdot (19,41)^2 = 14,99 \%$

Da det kun er nødvendigt med en ammoniakreduktion på 4,9 %, behøver anlægget ikke køre kontinuerligt.

Det årlige antal driftstimer kan beregnes til: $(4,9 \% / 14,99 \%) * 8.760 \text{ timer} = 2.863 \text{ timer}$.

Hvis der etableres en varmepumpe med en større ydelse og/eller en større COP-værdi, kan den årlige driftstid reduceres. Tilsvarende skal den årlige driftstid forøges, hvis der installeres en varmepumpe med en mindre varmeydelse og/eller en mindre COP-værdi.

UDKAST